

***A XII. Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium fejezet
2009. évi költségvetésének végrehajtása***

Budapest, 2010. május

I. *Agrárgazdasági helyzetértékelés*

A 2008 októberében kirobbant, majd kiteljesedett pénzügyi, gazdasági válság Magyarország 2009. évi pénzügyi, gazdasági folyamataira is rányomta bélyegét.

Míg azonban az ipari termékexportunk 30-40%-os piacvesztést szenvedett, addig az élelmiszerpiacok messze nem zsugorodtak ilyen mértékben. Nemzetgazdasági szinten az export negyedével esett vissza. Ezzel szemben *az agrárexport csökkenése folyó áron 12% alatt maradt, mennyiségben pedig a 2008. évi szintet mutatta.*

A viszonylagosan enyhébb élelmiszerpiaci visszaesés elsősorban a világpiaci terményáraknak volt köszönhető és nem az exportált mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek mennyiségi csökkenéséből adódott.

Kivitelünk az előzetes számítások szerint 2009-ben 5,1 milliárd euró körül alakulhat, a behozatal pedig megközelítheti a 3,4 milliárd eurót. Az importot meghaladó export eredményeként 1,7 milliárd euró körüli a külkereskedelmi mérlegtöbblet.

A hitelhez jutás az év folyamán egyre nehezebbé vált. A bankok finanszírozási hajlandósága a válság előtti helyzethez képest végletesen megromlott. Nem csak a beruházások finanszírozása, a megkezdett fejlesztések folytatása, hanem a folyó termelés finanszírozása is akadályokba ütközött. A kedvezményes agrárhitelek állománya, a pár évvel ezelőtti 400 milliárd forintos szintről 2009 végére 80 milliárd forint közeli szintre zuhant. A hazai mezőgazdasági termények fő felvásárlójaként a hazai élelmiszeripar, forgó eszköz és forgóeszköz hitel hiányában még a 2008. évi állapotoknál is rosszabb helyzetbe került. A 2008-ban már 7,4 milliárd eurós iparági szintű veszteséggel záró magyar élelmiszeripar 2009-ben is árprésbe került, így tovább növelte veszteségét.

Az FVM - a finanszírozási nehézségek oldása végett, a Magyar Fejlesztési Bankkal (MFB) közösen - már 2008 utolsó hónapjaiban több, célzott *hitelprogramot* hirdetett meg, melyeket a kereskedelmi bankokon keresztül refinanszírozott. A kedvezményes hitelprogramok a beruházások megkezdését és folytatását, a folyó termelés finanszírozását, a termények felvásárlását segítették. Emellett az élelmiszeripari vállalatok finanszírozási gondjain is segíteni kívánt. A bankok hitelnyújtási készségének javítása végett bankgarancia programot indítottunk.

Az egyre fokozódó finanszírozási nehézségek láttán az FVM az EU jóváhagyásával, az *ÚMVP egyes beruházási programjainak beindításához, nemzeti kockázatra 20%-os mértékű előleg felvételét is lehetővé tette.*

2009-ben a *kedvezőtlen időjárásnak* köszönhetően a hozamok jelentősen *csökkentek, a felvásárlási árak* pedig - a kedvezőtlen piaci viszonyok miatt - messze a 2008-évi szint alatt maradtak. Ezzel szemben *a ráfordítások árai emelkedtek*, miközben a

támogatások, a jelentős 2009 évi kifizetési többletek ellenére sem tudták a kedvezőtlenül ható tényezőket teljes egészében ellensúlyozni. *A mezőgazdaság teljes kibocsátása, előzetes számítások szerint 2009-ben 19%-kal csökkent, a bruttó hozzáadott érték pedig 37%-kal esett vissza. A mezőgazdasági tevékenységből származó nettó vállalkozói jövedelem az Agrárgazdasági Kutató Intézet (AKI) számításai szerint 55%-kal volt alacsonyabb, mint 2008-ban.*

A visszaesést nem csupán a gabonafélék előző évinél 22%-kal alacsonyabb termés mennyisége, hanem a drasztikusan csökkenő gabonaárak is mélyítették. Az agrár-GDP az előzetes számítások szerint 2009-ben 15-20%-kal esik vissza. Hosszabb időtávot nézve azonban a visszaesés nem tekinthető jelentősnek. Olyannyira nem, hogy 2006-os bázison a teljes 2009 évi mezőgazdasági kibocsátás 100,9%-on áll, a bruttó hozzáadott érték pedig enyhe, 2,7%-os növekedést mutat.

A jövedelemalakító tényezőkről röviden a következők mondhatók:

- *A kalászos gabonák hozama 2009-ben 22%-kal csökkent, kukoricából pedig 15%-kal termett kevesebb. Míg kalászosokból közel 6 millió tonnát takarítottunk be, (ezen belül a búza 4,4 millió tonnát tett ki), addig kukoricából 7,5 millió tonna termett. Az összes gabonatermés 13,5 millió tonna volt 2009-ben.*
- *A napraforgó betakarított mennyisége 14%-kal csökkent, mennyisége 1,3 millió tonna, repceből az 581 ezer tonnás termés 11%-kal kevesebb az előző évinél. Szinten maradt viszont a zöldség, a gyümölcs, a vágóbaromfi és a tojás termelése. Látványos, 30%-os termésmennyiség növekedés egyedül a cukorrépa esetében volt, ahol a bővülés a rendkívül alacsony 2008-as termésnek köszönhető.*
- *A mezőgazdasági beruházások 6,5%-kal nőttek 2009-ben, ami a 2008 évi kimagasló jövedelmeknek és az uniós fejlesztési típusú támogatási lehetőségeknek is köszönhető.*
- *A mezőgazdasági termelői árak kedvezőtlenül alakultak. Az agrártermékek termelői árszintje 2009 októberében 7%-kal, decemberében pedig 1,6%-kal volt alacsonyabb, mint egy évvel korábban. Nagyobb időszakot vizsgálva megállapítható, hogy 2009. januárja és decembere között az agrártermékek termelői árszintje összességében 9,5%-kal esett vissza. A háttérben a növényi termékek árszínvonalának 12,7%-os és az élő állatok- és állati termékek árszintjének pedig a 4,6%-os visszaesése húzódik meg. Ugyanebben az időszakban a mezőgazdasági termelés ráfordítási árszintje csak 5,8%-kal csökkent, így az agráröllő tovább romlott.*
- *Pozitívumként értékelhető, hogy a vágóállatok termelői árai, ha szolidan is, de emelkedtek. Az átlagosan 0,3%-kal növekvő vágóállatárhoz képest a vágósertésé 4,4-, a vágómarháé pedig 8,3%-kal bővült. Ezzel szemben a vágóbaromfi termelői árai 5,6%-kal csökkentek. Az állati termékek termelői ára is összességében 15,3%-kal csökkent. A nyerstej árának 2008. elejétől tartó csökkenése 2009-ben is*

folytatódott. A tejfelvásárlási ára 22,4%-kal csökkent, így a tejtermelő tehenészetek csőd veszélyeztetettsége a halmozódó veszteségek következtében súlyosbodott. A takarmány termelői ára éves szinten 17,7%-kal mérséklődött.

- Komoly kontraszt, hogy míg a növénytermesztés és állattenyésztés felvásárlási és értékesítési árai jórészt drasztikusan visszaestek, addig az élelmiszerek fogyasztói árai 12 hónap alatt átlagosan 2,9%-kal emelkedtek. A koncentrált multinacionális kiskereskedelmi láncok csökkenő termelői árakat nem követő árpolitikája és a beszállítókat megsarcoló gyakorlata etikai kódex megalkotására, illetve a tisztességtelen forgalmazói magatartás szankcionálását kilátásba helyező törvényi háttér kidolgozására készítette az államigazgatást.

Az agrárium 2009. évi teljesítményét, az agrár- és vidékfejlesztési támogatások céljainak megvalósítását elősegítette, hogy mind a hazai, mind az uniós források folyamatosan rendelkezésre álltak annak ellenére, hogy 2009-ben a fejezeti költségvetésből 11.520,8 millió forint zárolásra és elvonásra került.

Az Unió válságkezelő programjai keretében előlegfizetés is lehetővé vált a fejlesztési típusú támogatásoknál, továbbá az utolsó negyedévben 10%-kal növekedett az uniós finanszírozási arány, ami 10,5 milliárd forint többlet támogatás kifizetését tette lehetővé.

Támogatási jogcím felfüggesztésére nemzeti támogatások esetében sem került sor, sőt az évközben keletkezett új igények (állatjóléti támogatások, állatbetegségek megelőzése stb.) kezelésére, a válságot enyhítendő top-up kifizetés részbeni előrehozására is mód nyílt.

Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások jogcímeit és előirányzatait, a 2008. és 2009. évi teljesítések összehasonlítását az 1. számú táblázat tartalmazza.

(A táblázatban tájékoztatásul a fejezeti költségvetés részét nem képező közvetlen uniós támogatások és az NFÜ-höz tartozó Agrár Vidékfejlesztési Operatív programok is feltüntetésre kerültek.)

1. számú táblázat

Agrár- és vidékfejlesztési támogatások, millió forint

Előirányzat megnevezése	2008.évi	2009. évi	2009. évi	2009.évi
	teljesítés	eredeti	módosított	teljesítés
		előirányzat	előirányzat	
I. Nemzeti támogatások összesen	112 777,2	92 081,2	129 085,9	120 280,4
Erdészeti feladatok	827,5	1 091,8	590,0	32,1
Termőföldvédelem támogatása	370,8	251,0	231,0	231,0
Állattenyésztési feladatok	769,4	780,0	801,4	791,4
Halgazdálkodás támogatása	1,0	0,0	0,0	0,0
Vadgazdálkodás támogatása	79,5	180,0	149,3	148,9
Fejlesztési típusú támogatások	1 281,9	870,0	571,2	481,0
Folyó kiadások és jövedelemtámogatás	101 615,7	83 786,6	113 954,8	112 556,4
Erdőtelepítés, erdőszerkezet átalakít.	714,5	270,0	691,3	18,1
Nemzeti agrár-kárenyhítés	695,1	351,8	3 545,7	20,4
Állat- és növénykártalanítás	1 021,7	500,0	516,2	1 633,5
Árfolyamkockázat és nem tér. kiadások*	5 400,1	4 000,0	8 035,2	4 367,6
II. EU támogatásokat kieg.nemzeti tám.	1 963,6	2 930,0	4 730,1	4 026,2
Méhészeti Nemzeti Program	456,6	480,0	504,5	485,1
Igyál Tejet Program	379,0	900,0	961,9	853,4
Egyes speciális szövetkezesek tám.	417,2	450,0	1 433,3	1 059,2
Egyes állatbetegségek megelőzése	224,8	1 100,0	925,4	920,1
Uniós programok ÁFA fedezete	486,0	0,0	905,0	708,4
III. Vidékfejlesztési és halászati progr.	94 723,6	149 639,3	226 554,1	185 543,8
<i>Nemzeti Vidékfejlesztési Terv</i>	9 920,6	0,0	911,5	810,7
Ebből nemzeti rész	9 920,6	0,0	911,5	810,7
<i>SAPARD intézkedések</i>	0,0	0,0	185,1	183,8
Ebből nemzeti rész	0,0	0,0	185,1	183,8
<i>Új Magyarország Vidékfejl. Program</i>	84 803,0	148 439,3	223 057,5	184 496,6
Ebből nemzeti rész	20 717,1	39 174,8	61 655,5	47 338,4
<i>Halászati Operatív Program</i>	0,0	1 200,0	2 400,0	52,7
Ebből nemzeti rész	0,0	300,0	600,0	13,2
FVM fejezet összesen	209 464,4	244 650,5	360 370,1	309 850,4
IV. AVOP Nemzeti Fej. Ügynökség	13 000,8	3 587,9	3 587,9	1 447,8
V. EU-s közvetlen támogatások.	203 796,7	228 106,4	320133,1	320133,1
Agrárpiaci, intervenciós. tám.	39 586,6	61 931,4	91421,0	91421,0
Egységes területalapú támogatás (SAPS)	164 210,1	166 175,0	228712,1	228712,1
Agrár-, vidékfejlesztés mindösszesen.	426 261,9	476 344,8	684091,1	631431,1

* Az árfolyamkockázat előirányzat forgalmából a halmozódást kiszűrtük, mert a nemzeti támogatásokra átcsoportosított összegek kiadásként a konkrét jogcímenek megjelennek.

A kizárólag nemzeti támogatások aránya az összes (hazai és uniós) agrár- és vidékfejlesztési támogatáson belül, az uniós csatlakozást követően jelentősen csökkent, de szerepe nem elhanyagolható, hanem továbbra is fontos eszköze a nemzeti célok érvényesítésének.

Nemzeti támogatásokra 2009. évben 120.280,4 millió forint kifizetés teljesült.

(A támogatási jogcímek közül az erdészeti feladatok, a halgazdálkodás támogatása a fejlesztési típusú támogatások, valamint az erdőtelepítési támogatások jórészt a csatlakozás előtti nemzeti támogatások determinációi, új kötelezettségek e jogcímekre már nem vállalhatók. Szerepüket az uniós társfinanszírozással működő Nemzeti Vidékfejlesztési Terv, illetve 2007. évtől az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program vette át.)

A nemzeti támogatások között legnagyobb súllyal a „Folyó kiadások és jövedelemtámogatások” előirányzat szerepel, 112.556,4 millió forint teljesített kiadással, ami a 2008. évinél 10.940,7 millió forinttal nagyobb, és a 2009. évi eredeti előirányzatot pedig 28.769,8 millió forinttal haladta meg.

A többlet kifizetését az Árfolyamkockázat és egyéb EU által nem térített kiadások előirányzaton realizált jelentős nagyságú árfolyamnyereség realizálása és átcsoportosítása tette lehetővé. Ilyen módon kerülhetett sor - a válsághelyzet kezelése okán - részben előre hozott top-up (tej) 15.800,0 millió forintos kifizetésére, továbbá az állatjóléti és egyes állatbetegségek megelőzése támogatására, az állati hulla megsemmisítése többletkiadásaira és még számos, a későbbiekben részletezett, csekélyösszegű (de minimis) támogatás kifizetésére.

Az állat- és növénykártalanítás - felülről nyitott - előirányzata terhére, a zárlati státuszú állatbetegségek és növényi károsítók felszámolására és járványos elterjedésének megelőzése céljából hozott hatósági intézkedések kapcsán 1.633,5 millió forint kifizetés történt.

Az Egyéb uniós támogatásokat kiegészítő nemzeti támogatások jogcímcsoportban kifizetett 4.026,2 millió forint kétszerese az előző évinek és az egyes intézkedésekhez 7.882,0 millió forint közvetlen uniós piaci támogatás társul.

A vidékfejlesztési és halászati programok nemzeti társfinanszírozással működő uniós támogatások, melyekre 2009. évben együttesen kifizetett 185.543,8 millió forint, közel kétszerese az 2008. évinek.

Az FVM fejezet költségvetésébe tartozó nemzeti és uniós agrár-vidékfejlesztési támogatások, melyek törvényi soronkénti értékelésére a későbbiekben kerül sor, 2009. évi együttes összege 309.850,4 millió forint, a 2008. évi támogatás 147,9%-a.

A 2009. évben az agrár- és vidékfejlesztésre - az AVOP-al és közvetlen uniós támogatásokkal együtt - kifizetett összes támogatás 631.431,1 millió forint, amely az előző évhez viszonyítva 205.169,2 millió forinttal, közel 50%-kal növekedett.

Az uniós kifizetések jelentős növekedésében lényeges szerepe van annak, hogy az Európai Bizottság a válságra való tekintettel intézkedett a 691/2009/EK rendeletével, a 73/2009/EK rendelet 29. cikk (4) bekezdése a) pontjában biztosított *SAPS támogatás 70%-nak előrehozott kifizetéséről*. Az MVH több mint 170 ezer termelőnek utalt SAPS előleget, közel 140 milliárd összegben (a teljes SAPS keret 67%-át). Ez a lehetőség a kérelmet benyújtó gazdálkodók csaknem 93%-át érintette. Még 2009 decemberében további mintegy 42 milliárd forint kifizetése vált lehetségessé. A 2008. évben SAPS jogcímen kifizetett 164.210,1 millió forint teljesítést a 2009. évi kifizetés 64502,0 millió forinttal haladta meg.

A közvetlen uniós agrárpiaci és intervenciós támogatás is kétszerese az előző évinek, ami elsősorban a 61.223,8 millió forint cukoripari szerkezet-átalakítási támogatásnak köszönhető. A bel- és külpiaci, valamint az intervenciós támogatások 2009. évben kifizetett együttes összege 91.421,0 millió forint, 51.834,4 millió forinttal több az előző évinél. Az előbb említett cukoripari szerkezet-átalakításon túl, a Magyar Méhészeti Program 485,0 millió forint, az Iskolatej Program 232,8 millió forint közvetlen uniós támogatásban részesült. A zöldség-gyümölcs termelői csoportok működési és felhalmozási célú támogatása 6.116,8 millió forint, az állatbetegségek és zoonózisok megelőzése, felszámolása támogatása 1.047,5 millió forint volt. A szőlő és bor ágazat közvetlen piaci támogatása 2009. évben 7.582,2 millió forint.

Az 1.552,4 millió forint 2009. évi külpiaci támogatásból a baromfi és tojás exportjához 306,0 millió forint, a sertéshús és feldolgozott termékeihez 59,2 millió forint, az élő szarvasmarha és marhahús exportjához 306,3 millió forint, a tej és tejtermék exporthoz 130,3 millió forint, a bor exporthoz 2,2 millió forint, a cukor exporthoz 565,8 millió forint tartozik. Egyéb feldolgozóipari termékek exporrtámogatása 182,6 millió forint volt.

II.

A XII. Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium 2009. évi költségvetésének végrehajtása

A Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetéséről szóló 2008. évi CII. törvény a XII. Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium *fejezet 2009. évi költségvetési előirányzatai fő összegeinek teljesítését* a 2. számú táblázatban *foglaljuk össze.*

2. számú táblázat

Az FVM fejezet költségvetési főösszegeinek teljesítése 2009-ben

<i>Megnevezés</i>	<i>Eredeti előirányzat</i>	<i>Módosított előirányzat</i>	<i>Teljesítés</i>
<i>Támogatás</i>	<i>177.042,5</i>	<i>167.459,0</i>	<i>168.577,6</i>
<i>Bevétel</i>	<i>154.324,0</i>	<i>361.886,4</i>	<i>330.418,3</i>
<i>Kiadás</i>	<i>331.366,5</i>	<i>529.345,4</i>	<i>468.025,9</i>
<i>Keletkezett maradvány</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>30.970,0</i>

A fejezeti szinten teljesített költségvetési támogatás 8.464,9 millió forinttal, 4,8%-kal kevesebb az eredeti előirányzatnál, ami a takarékosági intézkedések miatti, zárolt és elvont 11.520,8 millió forint támogatáscsökkenés következménye.

A módosított támogatási előirányzatot 1.118,6 millió forinttal meghaladó teljesítés az előirányzat-módosítás nélkül túlteljesíthető Állat- és növénykártalanítás előirányzat többlet kiadásainak eredménye.

A bevételi teljesítés több mint kétszerese az eredeti előirányzatnak. A 176.094,3 millió forint többletbevétel:

- részben a 2008. évi kötelezettségvállalással terhelt 26.122,3 millió forint maradvány igénybevételéből,

- az uniós támogatások nemzeti maradványrészéhez kapcsolódó 35.607,1 millió forint uniós többletbevételből,

- az uniós támogatásokhoz kapcsolódó, a forint/euró árfolyamváltozás, kötbér, kamatbevételek stb. eredményeként realizált 44.790,6 millió forint árfolyamnyereségből származik.

- Az agrár-kárenyhítési alapba 2.154,0 millió forint gazdálkodói befizetés történt. A bor forgalomba hozatali járulék bevétele nem szerepel a tényleges fejezeti bevételek között.

- Az intézmények és a fejezeti kezelésű előirányzatok többletbevétele 25.978,6 millió forint.

A kiadások eredeti előirányzathoz viszonyított 141,2%-os teljesítését a többlet bevételek tették lehetővé. A többlet kiadások elsősorban az előre hozott 15,8 milliárd forint (tej) top-up, 12,8 milliárd forint állatjóléti, állategészségügyi és agrár-hitelek kamattámogatásai, valamint 34,7 milliárd forint ÚMVP kifizetésre történtek.

(Megjegyezzük, hogy mind a bevételi, mind a kiadási főösszegek a pénzforgalmi szemléletű beszámoló készítési kötelezettség miatt, a fejezeti kezelésű előirányzatok adataiban 40.375,3 millió forint halmozódást tartalmaznak a bevételek előirányzatok közötti átcsoportosításai miatt.)

A 2009. évi előirányzat-maradvány az elvart – tervezett - szinten teljesült, szektorok szerinti megoszlása az alábbi:

- intézményi előirányzatok	3.289,1 millió forint,
- fejezeti előirányzatok	12.738,2 millió forint,
- uniós támogatások nemzeti része	14.942,7 millió forint,
Összesen:	30.970,0 millió forint.

A Kormány, a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter, valamint az intézmények vezetői részére adott jogszabályi felhatalmazás alapján, **a költségvetési előirányzatok a 3. számú táblázat szerint alakultak 2009. év során.**

3. számú táblázat

Az eredeti előirányzatok évközi módosításai 2009-ben, millió forint

Megnevezés	Támogatás	Saját bevétel	Kiadás	Kiadásból személyi jellegű	Kiadásból központi beruházás
TÖRVÉNY SZERINTI EREDETI ELŐIRÁNYZAT	177.042,5	154.324,0	331.366,5	42.757,2	74,9
1) Kormányzati hatáskörben					
1130/2009 (VII.31.) Korm. határozat .min. személyi juttatás	29,6		29,6	22,4	
1214/2009 (XII.18) Korm. határozat zárolás elvonása	-11.520,8		-11.520,8		
2005/2009. Korm. határozat országmozgósítás	9,0		9,0		
1005/2009.(I.20) Korm. határozat Kereset-kiegészítés	1.499,3		1.499,3	1.138,2	
1034/2009.(III.27) Korm. határozat Vízügyi feladatok	300,0		300,0		
8/2005. (II.8.) Pm. rend. Prémiumévek Program	451,5		451,5	346,7	
146/2005. (VII.27.) Korm. rend. EU foglalkoztatottak	23,6		23,6	19,0	
20/2005. (II.11.) Korm. rend. Ösztöndíjas foglalkoztatottak	24,1		24,1	24,1	
Összesen:	-9.183,7	0,0	-9.183,7	1.550,4	0,0

Megnevezés	Támogatás	Saját bevétel	Kiadás	Kiadásból személyi jellegű	Kiadásból központi beruházás
2) Fejezeti hatáskörben					
Más fejezetnek átadott	-572,5		-572,5		
Más fejezettől átvett	172,7		172,7	26,3	
Maradvány		23.132,4	23.132,4		
Előző évi maradvány átvétel		18,7	18,7		
Többletbevétel		150.830,8	150.830,8	237,7	
Kiemelt ei.-k közötti átcso.				-890,3	
Feladatfinanszírozás					
Összesen:	-399,8	173.981,9	173.582,1	-626,3	0,0
3) Intézményi hatáskörben					
Többletbevétel		29.536,7	29.536,7	6.409,4	
Előző évi maradvány átvétel		1.053,9	1.053,9	465,1	
Kiemelt ei.-k közötti átcso.				-108,9	
Maradvány igénybevétel		2.989,9	2.989,9	126,9	
Összesen:	0,0	33.580,5	33.580,5	6.892,5	0,0
MÓDOSÍTOTT ELŐIRÁNYZAT	167.459,0	361.886,4	529.345,4	50.573,8	74,9

A kormányzati hatáskörű átcsoportosítások forrásai:

Megnevezés	Forrás	Összeg M Ft-ban
1130/2009 (VII.31.) Korm. határozat	más fejezettől	29,6
2005/2009. Korm. határozat országmozgósítás	más fejezettől (PM)	9,0
összesen:		38,6
1005/2009.(I.20) Korm. határozat Keresetkiegészítés	céltartalékok	1.499,3
8/2005. (II.8.) PM. rend. Prémiumévek Program	céltartalékok	451,5
146/2005. (VII.27.) Korm. rend. EU foglalkoztatottak	céltartalékok	23,6
20/2005. (II.11.) Korm. rend. Ösztöndíjas foglalkoztatottak	céltartalékok	24,1
összesen:		1.998,5
1034/2009.(III.27) Korm. határozat Vízügyi feladatok	költségvetés általános tartaléka	300,0
összesen:		300,0
1214/2009 (XII.18) Korm. határozat zárolás elvonása		-11.520,8
összesen:		-11.520,8

A Kormányzati hatáskörben elrendelt előirányzat növelő intézkedések közel 90,0%-a bérpolitikai intézkedésekkel volt kapcsolatos. A 11.520,8 millió forint támogatás elvonást is figyelembe véve a kormányzati intézkedések eredménye 9.183,7 millió forint előirányzat csökkenést eredményezett.

Fejezeti hatáskörben végrehajtott átcsoportosítások zömmel a maradványokhoz és a többletbevételekhez kapcsolódnak, míg a fejezetek közötti átcsoportosítások egyenlege 399,8 millió forint forráscsökkenéssel jár.

Az intézményi hatáskörben végrehajtott módosítások szintén a többletbevételekkel, és az előző évi maradvány felhasználásával, átvételével kapcsolatosak.

III.

INTÉZMÉNYI ELŐIRÁNYZATOK TELJESÍTÉSE

A minisztérium intézményei a rendelkezésre álló források felhasználásával végezték hatósági és szakigazgatási, valamint a kifizető ügynökségi feladatokat, a vidékfejlesztés, a növényvédelem, az agrár-környezetgazdálkodás, az állategészségügy, az élelmiszerellenőrzés, a termőföld minőségi védelme, az erdészet, a térképészet és földügy, a mezőgazdasági minősítés területén. Egyúttal ellátták az ágazathoz kapcsolódó kutatás és fejlesztés állami feladatait, az agrármarketing, valamint a szakirány szerinti középfokú szakoktatási, szakképzési és közművelődési tevékenységeket.

A minisztérium szakmai felügyelete alá 2009. december 31-én összesen 40 önálló költségvetéssel rendelkező költségvetési intézmény tartozott. A minisztérium intézményei 2009. évben, összhangban a költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról szóló 2008. évi CV. törvény előírásaival új besorolást kaptak és az alapító okiratuk is módosításra került. Az új besorolás alapján a 40 önálló költségvetéssel rendelkező intézményből

- 25 közhatalmi (igazgatás, MgSzH, MÉBiH, földhivatalok, FÖMI, MVH),
- 4 közintézményi (szakiskolák, VKSzI) és
- 11 közintézeti (múzeum, könyvtár, ménesgazdaság, kutatóintézetek, AMC) besorolást kapott.

A besorolással összhangban jelentősen változtak az intézmények gazdálkodásra vonatkozó szabályok is, ezek azonban csak 2010. január 1-jétől léptek hatályba.

2009. évben - a szervezeti rendszert érintő - intézménykorszerűsítési feladatok végrehajtására már nem került sor. Folytatódott ugyanakkor az új intézményi struktúra belső összehangolása, szabályozottságának finomítása.

A fejezet felügyelete alá tartozó költségvetési intézmények engedélyezett létszám előirányzata 2009. január 1-jén 13.021 fő volt, amely évközben 1 fővel csökkent. Az éves szintű átlagos állományi létszám 2009-ben 13.341 fő, melyből a teljes munkaidőben foglalkoztatottak létszáma 13.061 fő volt. A foglalkoztatottak

létszámából a köztisztviselői állomány aránya 77,9%, a közalkalmazottaké 17,3%, az egyéb bérezésűek aránya pedig 4,8% volt.

(Tájékoztatásul közöljük, hogy 2004. januárjában, az EU-csatlakozás évének kezdetén, még 72 önállóan gazdálkodó és 62 részben önállóan gazdálkodó költségvetési intézmény tartozott a minisztérium felügyelete alá, melyek engedélyezett létszáma 17.322 fő volt.)

Az intézmények 2009. évi kiemelt előirányzatainak teljesítési adatait a 4. számú táblázatban mutatjuk be.

4. számú táblázat

*Az 2009. évi intézményi teljesítési adatok tevékenységenkénti
(címek, alcímek szerinti) megoszlása*

millió forintban

<i>cím/ alcím</i>	<i>Megnevezés</i>	<i>Támogatás</i>	<i>Bevétel (+előző évi maradvány)</i>	<i>Kiadás</i>	<i>Kiadásból: Személyi juttatás</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1.	FVM központi igazgatása	3.945,4	667,9	4.486,5	2.665,1
2.1.	Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal	16.955,3	23.228,9	39.990,8	20.782,5
2.2.	Magyar Élelmiszerbiztonsági Hivatal	162,7	98,9	224,2	95,5
3.	Földhivatalok, Földmérési és Távérzékelési Intézet	1.693,3	25.649,7	26.208,4	11.404,5
4.	Állami Ménesgazdaság	184,5	166,2	349,6	98,6
5.	Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal	10.411,7	7.451,5	17.862,1	7.502,6
6.	Mezőgazdasági középfokú szakoktatás és szaktanácsadás intézményei	4.603,9	7.343,4	11.555,0	3.690,4
7.	Közművelődési intézmények	617,4	151,6	738,7	334,6
8.	Agrárkutató intézetek	2.542,3	3.546,7	5.510,1	2.109,1
9.	Agrármarketing Centrum	957,5	1.621,5	1.785,8	142,5
	<i>1-9 cím összesen</i>	<i>42.074,0</i>	<i>69.926,3</i>	<i>108.711,2</i>	<i>48.825,3</i>

Az intézmények a 2008. évi 116,1 milliárd forint kiadásukhoz képest 2009. évben 6,4%-al, számokban kifejezve mintegy 7,5 milliárd forinttal alacsonyabb kiadást teljesítettek. Ez elsősorban az előző évinél mintegy 11,5 milliárd forinttal alacsonyabb költségvetési támogatás felhasználásával magyarázható, amit az előző évihez képest több mint 4,0 milliárd forintos bevételi többlet csak részben volt képes ellensúlyozni. A minisztériumnak a 2009. évben a gazdasági válság miatt jóval kevesebb költségvetési támogatásból kellett gazdálkodnia, ezért az intézmények költségvetését az előző évinél jóval kisebb mértékben volt módja kiegészíteni, illetve maguk az intézmények is újabb takarékosági intézkedések meghozatalára voltak kényszerülve. Az FVM intézményeinél 2009. évben az 1001/2009. (I. 13.) és az 1033/2009. (III. 17.) Kormány határozatok alapján összesen 695,0 millió forint zárolására és elvonására került sor.

Az intézmények a 2009-es esztendőben összességében 3.289,1 millió forint maradványt képeztek - összhangban a Kormány által a fejezettől elvárt maradvány összegével - ez nagyságrendileg megegyezik a 2008. évi intézményi maradvány 2.988,1 millió forint összegével. A 2009. évben képződött maradványból 2.887,9 millió forint kötelezettségvállalással terhelt, míg 401,2 millió forint terheletlen maradvány.

Az FVM intézmények 2009. december 25-ei jelentett tartozásállománya 1.480,0 millió forint.

A fejezet intézményeinek vagyoni helyzetében bekövetkezett változásokat az összesített mérleg alapján a befektetett eszközök állományának 15,2%-os (előző évi 93,4 milliárd forintról 107,7 milliárd forintra) növekedése jellemzi. A pozitív irányú változást lényegében a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalnál bekövetkezett, uniós intervenciók készletek (1,8 milliárd forintról 19,1 milliárd forintra történő) felvásárlása és ezáltal növekedése okozta.

Az *immateriális javak* állománya 6,2%-kal csökkent (10,3 milliárd forintról 9,7 milliárd forintra), ez elsősorban a vagyoni értékű jogok csökkenéséből tevődik össze. Az intézmények vagyonkezelésében lévő ingatlanok állománya (45,0 milliárd forint) lényegében megegyezik a 2008. évvel, azt mindössze 1,1%-al haladja meg.

A *gépek, berendezések* állománya jelentősen (18,4%-kal) csökkent, a járművéké ezt is meghaladóan (20,8%-kal). A tenyészállatok állománya szintén jelentős mértékben (16,9%) csökkent az előző évihez képest. Jóval csekélyebb szinten teljesültek 2009. évben a beruházások, felújítások is amelyek 33,5%-al voltak alacsonyabbak a 2008. évinél. Ezek a tényezők mind jól mutatják azt aényt, hogy az elmúlt esztendőben az intézményeknek nem voltak forrásaik újabb fejlesztések végrehajtására.

A befektetett eszközökön belül a tárgyi eszközök aránya 68,1%, a pénzügyi eszközöké 18,1%, az immateriális javaké (jogdíjak, szoftverek) pedig 9,0%.

A teljesen leírt eszközállomány bruttó értékhez mért aránya a járműveknél 54,7%, az immateriális javaknál 26,9% és a gépek, berendezések, felszereléseknél 57,1%.

Az állami vagyonról szóló 2007. CVI. törvény korábbi hatályba lépésével a tárca tulajdonosi jogkörébe tartozó társaságok tulajdonosi joga a törvény által meghatározottan 2008. január 1-jétől a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-hez (továbbiakban: MNV Zrt.) került, a jegyzett tőkék FVM könyveiből történő kivezetésével egyidejűleg.

Az FVM és az MNV Zrt. között 10156/08. számon megkötött Vagyonkezelési Szerződés alapján ugyanakkor a Tartalékgazdálkodási Nonprofit Kft. 2008. február 8-ától 2008. június 30-ig, valamint az SZT-28936 számon megkötött Vagyonkezelési Szerződés alapján 2008. július 1-jétől határozatlan ideig a minisztérium vagyonkezelésében áll.

Az FVM és az MNV Zrt. között 10156/08. számon megkötött Vagyonkezelési Szerződés alapján a Concordia Közraktár Zrt. 2008. február 8-ától 2008. június 30-ig, valamint az SZT-28935 számon megkötött Vagyonkezelési Szerződés alapján 2008. július 1-jétől határozott ideig, azaz 2008. december 31-ig a minisztérium vagyonkezelésében állt. Az FVM és az MNV Zrt. között létrejött, a társaság átadás-átvételére irányuló megállapodás az érintett felek által 2010 januárjában került

aláírásra, ennek alapján a Concordia Közraktár Zrt. 2009. évi jegyzett tőkéjét a minisztérium a 2009. évi könyveiben szerepelteti. A társaság jegyzett tőkéje az FVM központi igazgatása számviteli nyilvántartásaiból - számviteli bizonylat alapján - csak 2010. évben kerülhet kivezetésre.

2009. december 31-én az FVM Kelet-Magyarországi Agrár-szakképző Központ, FVM Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium, Jánoshalma az Alföldi Tej Értékesítő és Beszerző Kft.-ben 0,01%-os mértékű, 100 ezer forints összegű; az FVM Mezőgazdasági Gépesítési Intézet a GAK Kht.-ban 1,17%-os mértékű, 500 ezer forint összegű; a Mezőgazdasági Biotechnológiai Kutatóközpont a Soft Flow Biotechnology Kft.-ben 34%-os mértékű, 8.500 ezer forint összegű, a Biomi Kft.-ben 49%-os mértékű, 1.500 ezer forint összegű és a Saniplant Kft.-ben 20%-os mértékű, 750 ezer forint összegű részesedéssel rendelkezett.

A továbbiakban az FVM által felügyelt központi költségvetési szervek 2009. évi gazdálkodását a fejezeti címrend szerint mutatjuk be.

1. Cím: Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium központi igazgatása

Az FVM központi igazgatása éves gazdálkodását 4.486,5 millió forint kiadás, 667,9 millió forint bevétel és maradvány, valamint 3.945,4 millió forint költségvetési támogatás felhasználásával valósította meg.

A 2009. évi tényleges kiadás teljesítése a 2008. évi teljesítéshez viszonyítva 89,1%, a tárgyévi módosított előirányzathoz viszonyítva (4.617,7 millió forint) pedig 97,2%.

Az igazgatási cím kiadási előirányzatának teljesítésén belül a személyi juttatások teljesítése 97,1%, míg a munkaadókat terhelő járulékok előirányzatának teljesítése 96,2%, a dologi kiadások előirányzatának teljesítése pedig 97,9%.

A személyi juttatások előirányzatának teljesítése a 2008. évhez viszonyítva 91,6%, míg a dologi kiadások teljesítése az előző évi 88,0%-ka.

Az FVM központi igazgatásnál 2009. évben 40,0 millió forint támogatás zárolására került sor.

A kiegyensúlyozott gazdálkodás az egész év során biztosított volt, amihez hozzájárult az is, hogy 2009-ben tovább folytatódott a korábbi években megkezdett szigorú és takarékos gazdálkodás (külföldi kiküldetések engedélyezésének szigorítása, reprezentációs kiadások, fordítás, tolmácsolás, továbbképzések csökkentése).

Az igazgatási cím részére, az eredetileg a fejezeti sorokon tervezett többletfeladatokra (többek között a FAO intézmények finanszírozása, külföldi kiutazások, nemzetközi tagdíjak, 2009. évi továbbképzési terv, konferenciákon való részvétel, ország-mozgósítási, védelmi feladatok, EU gyakornok program finanszírozására) 728,9 millió forint pótelőirányzat került átadásra.

Az igazgatási cím 2009. évben nem rendelkezett eredeti felhalmozási előirányzattal, azonban az év során az intézményi beruházások előirányzata 11,7 millió forintra, míg a felújításoké 13,6 millió forintra módosult. Ezen összegek az év során FAO Közös Szolgáltató Központ (KSzK) és az Alregionális Hivatal, FVM Kossuth téri, illetve Benczúr utcai hivatalának beruházási és felújítási (pl. térkő burkolat elkészítése) munkáira kerültek 100%-ban felhasználásra.

A 2009. év során az igazgatási cím részére kiegészítő munkaerő foglalkoztatásának finanszírozására az EMVA és HOP Technikai Segítségnyújtás forrás kerete terhére mintegy 300,0 millió forint került átadásra.

Az FVM központi igazgatása cím 2009. évi eredeti létszám-előirányzata 374 fő volt, amely az év során a központosított illetmény-számfejtési feladatok Magyar Államkincstár részére történő átadásával 1 fővel, 373 főre csökkent. Az EMVA és HOP TS státuszon (megbízásos jogviszonyban) foglalkoztatottak létszáma 68 fő volt 2009. december 31-én. Ezen túlmenően az igazgatás 12 főt foglalkoztatott az EU elnökségi programmal összhangban Az igazgatási cím átlagos statisztikai állományi létszáma 2009-ban 360 fő.

Az FVM központi igazgatása a 2008. évről áthúzódó kötelezettségvállalással terhelt 92,8 millió forint *előirányzat-maradványát június 30-ig felhasználta, 3,7 millió forint kivételével* melynek visszafizetése megtörtént.

A cím 2009. évi előirányzat maradványa 126,8 millió forint, amely kötelezettségvállalással terhelt.

A tárca közvetlen tulajdonosi felügyelete alá tartozó tartós részesedések értékét az igazgatási cím mérlege tartalmazza, melynek értéke 2009. december 31-én 19.160,1 millió forint.

Az FVM központi igazgatása 2009-ben alapítványt nem támogatott, gazdasági társaságban új részesedést nem szerzett és vállalkozói tevékenységet sem folytatott, letéti számlával nem rendelkezett. Az Igazgatási cím a 2009. évet 2,0 millió forint 30 nap alatti tartozásállománnyal zárta.

Az év folyamán 14 fő részesült munkáltatói kölcsönben összesen 28,3 millió forint összegben.

2. Cím: Szakigazgatási intézmények

2/1. Alcím: Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal

A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (MgSzH) a 274/2006. (XII. 23.) Kormányrendelet alapján 2007. január 1-jével alakult meg. Az MgSzH feladatait a Központja és 19 területi szerve (megyei hivatalok) útján látja el. A *központ és területi szervei* egyaránt önálló jogi személyiséggel rendelkeznek és 2009-től a státusztörvény rendelkezéseinek megfelelően *önállóan működő és gazdálkodó szervként működnek*.

A 2009. évi feladat-racionalizációs folyamatok előkészítésével összefüggésben 2009. július 10-én elfogadásra került a 274/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet módosítása. A módosítás alapvető célja az volt, hogy bizonyos az MgSzH központban lévő országos hatáskörű feladatok az MgSzH területi szerveinek hatáskörébe kerüljenek, ezzel erősítve az MgSzH központ koordinációs jellegét, míg a konkrét hatósági feladatok végzése az ügyfélhez közelebbi szinten történjen.

Az MgSzH központ és területi szervei sokféle szakigazgatási-hatósági feladatot végeznek az állategészségügy, növényegészségügy, növény- és állattenyésztés, borászat területén, közreműködnek az MVH kifizető ügynökségi feladatainak ellátásában is, valamint a szaktanácsadásban.

Az MgSzH által ellátott feladatok sokszínűségét és mértékét a teljesség igénye nélkül következő feladatmutatók jól tükrözik. Több mint 20 ezer élelmiszer ellenőrzést teljesítettek és az így kiszabott bírság összege 178 millió forint. Az egyes állatfajokon elvégzett húsvizsgálatok száma meghaladta a 3,3 millió darabot, míg a hivatal laboratóriumi hálózata közel 74 ezer mintán 242 ezer vizsgálatot végzett el. A területalapú támogatásokból 115 ezer darab a falugazdász hálózat segítségével került benyújtásra.

A hivatal látja el a költségvetési gazdálkodással kapcsolatos feladatokat, beleértve a Magyar Élelmiszer-biztonsági Hivatal pénzügyi-gazdasági tevékenységét is.

Az MgSzH 2009. éves gazdálkodását 16.193,1 millió forint költségvetési támogatási eredeti előirányzattal és 13.758,0 millió forint tervezett bevétellel kezdte meg. A tervezett kiadási előirányzat 29.951,1 millió forint volt, amely az év során 41.602,8 millió forintra módosult.

A hivatal összesen 11.651,7 millió forint kiadási előirányzat módosításaiból a jelentősebb tételek:

- a 2009. évi kereset-kiegészítés, a Prémiumévek program, valamint a főtisztviselők illetményének központi támogatási forrásból történő finanszírozása (681,6 millió forint);
- 350,0 millió forint költségvetési támogatás zárolás;
- a többletbevételi előirányzat-módosítás 10.712,1 millió forint, döntően szakmai célfeladatok és pályázatok átvett pénzeszközei (pl.: delegált és közreműködői feladatok az MVH-nak, bor-forgalomba hozatali járulék átvétele, illetve a fejezettől az intézmény működtetésére maradványból és bevételi forrásból átvett pótelőirányzatok).

Az MgSzH eredeti személyi juttatások előirányzatának (18.204,1 millió forint) évközi korrekciói lehetővé tették a törvény által előírt munkáltatói fizetési kötelezettségek teljesítésén túl, a közszolgálati szabályzat szerint adható juttatások közül az önkéntes nyugdíj- és egészségpénztári tagdíjak támogatását. A költségvetési takarékosági intézkedések miatt azonban üdülési hozzájárulás fizetésére, illetve kis értékű ajándékutalványok finanszírozására már - az előző évektől eltérően - nem volt módja az intézménynek.

A hivatal módosított személyi juttatási előirányzata 21.185,7 millió forint, a teljesítés pedig 20.782,5 millió forint, amely 11,1%-al alacsonyabb a 2008. évi teljesítésnél.

A dologi kiadásokra fordítható előirányzat összességében biztosította a szakterületek feladatai ellátásának fedezetét. A 2009. évi eredeti előirányzat 5.921,7 millió forint, a módosított dologi kiadási előirányzat pedig 11.592,8 millió forint. Az év folyamán a dologi kiadások 11.340,8 millió forintra, az előző évinél 4%-al alacsonyabban, a módosított előirányzathoz képest pedig 97,8%-ra teljesültek.

Az MgSzH intézményi beruházásra 940,9 millió forintot, míg felújításra 11,0 millió forintot költött 2009-ben, melynek túlnyomó részét az informatikai fejlesztések és nagy értékű laborműszer beszerzések adták.

Az MgSzH-nak a 2009. évi költségvetést törvény szerint a kiadásait mintegy 45,9%-ban kellett - működési-, hatósági-, illetve szolgáltatási - bevételekből finanszírozni, amely mintegy 5%-os növekedést jelent az előző évi hasonló adathoz képest.

Az intézmény bevételeinek alakításában döntő szerepet játszó szakterületek (állategészségügyi és növényvédelmi) főleg az év második felében realizálják tevékenységük eredményét, így az év első felében a bevételek az időarányos teljesítéstől általában elmaradnak.

A működési bevételek 2009. évben 13.338,1 millió forintra teljesültek, ami 6%-kal marad el az előző évi teljesítéstől, ez teljes egészében a hatósági tevékenység bevételeinek (ezen belül főként az igazgatási szolgáltatási díjak) gazdasági válságból eredő visszaesésével magyarázható.

Az egyéb jogcímen befolyt bevételek közül kiemelkedik az MVH-tól az uniós támogatások Technikai Segítségnyújtás (TS) keretéből és a delegált feladatok elkülönített keretéből érkezett forrás (2.861,0 millió Ft), illetve az egyes állatbetegségek és zoonózisok felszámolásával kapcsolatos 38/2009. (IV.8.) FVM rendelet által megjelölt pénzforrások terhére igénybevett összesen 1.842 millió forint.

Az MgSzH 2008. évi előirányzat-maradványa 177,4 millió forint volt. Ennek felhasználása 2009. június 30-ig maradéktalanul megtörtént.

A 2009. évi előirányzat-maradvány összege 193,4 millió forint, amely teljes egészében kötelezettségvállalással terhelt.

A hivatal 2009. évi engedélyezett létszáma 4.895 fő, míg az átlagos statisztikai állományi létszám 4.874 fő volt, amely 163 fővel alacsonyabb az előző évinél.

A hivatalhoz tartozó szakigazgatási intézmények vállalkozási tevékenységet nem folytattak, alapítványokat nem támogattak, gazdasági társaságokban nem vettek részt. A hivatal 2009-évben 4 db erdei vasutat üzemeltető társadalmi szervezet részére összesen 14,6 millió Ft forrás odaítéléséről hozott döntést.

Az MgSZH a 2009-es évet 432,0 millió forint jelentett tartozásállománnyal zárta, amelyből a 30 napon túli tartozás összege 188,0 millió forintot tett ki.

Az év folyamán 23 fő részesült munkáltatói kölcsönben összesen 18,2 millió forint összegben.

A hivatal működési feltételeinek biztosítása, a korábban elkülönülten működő szakigazgatási szervek szervezeti integrációjának elmélyítése, az egyes szakmai részlegek egységes fizikai elhelyezésének megoldása, informatikai rendszerének fejlesztése 2009. évben is az előző évhez hasonlóan nagy erőfeszítést igényelt.

2/2 Alcím: Magyar Élelmiszer-biztonsági Hivatal

A 2009. év a Magyar Élelmiszerbiztonsági Hivatal életében a hatékony és intenzív működés időszaka volt. A MÉBiH az elvégzett külső és belső ellenőrzések jelentései szerint 2009-ben jól szabályozott keretek közt, szabályosan és kifogástalanul működött, a hatályos SZMSZ és más előírt, kapcsolódó rendelkezések, utasítások és együttműködési szerződéseknek megfelelően folyamatos belső kontroll alatt, gördülékenyen végezte feladatait.

A státusztörvény új besorolása alapján a MÉBiH közhatalmi, önállóan működő költségvetési szerv, így meghatározott pénzügyi-gazdasági feladatait továbbra is az MgSzH látja el.

A MÉBiH elsődleges feladata a nemzetközi és hazai kapcsolattartás, koordinálás, kommunikáció és az egészségi kockázat becslés az élelmiszer- és takarmánybiztonság vonatkozásában. Nemzetközi kapcsolattartó szerepéből következően rendszeresen együttműködik az Európai Unió központi- és tagállami szervezeteivel.

A MÉBiH a magyarországi kapcsolattartó pont az Európai Unió élelmiszerekre és takarmányokra vonatkozó gyors vészjelző rendszerében (RASFF). A Hivatal 2009-ben 3.322 új RASFF bejelentést fogadott, értékelt és iktatott és 98 magyar vonatkozású ügyben intézkedett. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) élelmiszerbiztonsági, valamint sürgősségi veszélyjelző rendszerének (INFOSAN Emergency) nemzeti kontakt pontja.

Hazai vonatkozásban az élelmiszerbiztonsági tevékenységben érintett minisztériumok, hatóságok, intézmények tevékenységét koordinálja, valamint tudományos szakbizottságok keretében összefogja az élelmiszerbiztonsággal foglalkozó szakértők tevékenységét. A MÉBiH 2009-ben összesen 263 publikációt helyezett el a honlapján, míg összességében 2.700 alkalommal jelnet meg és adott tájékoztatást a médiában.

A MÉBiH 2009. évi eredeti kiadási előirányzata 143,2 millió forint, amely az előző évi szintnél 5,4%-kal alacsonyabb.

Az eredeti kiadási előirányzat évközben 118,5 millió forinttal megemelésre került (2008. évi maradvány felhasználása, Nemzetközi Élelmiszerkönyv feladataira átvett fejezet forrás, hazai és nemzetközi pályázatokon elnyert forrás átvett összege).

A módosított kiadási előirányzat teljesítése 85,7% (224,2 millió forint), amely az előző évi teljesítésnél 7,2%-al magasabb.

A személyi juttatás előirányzat eredeti előirányzata 64,4 millió forint, amely 95,5 millió forintra teljesült. A teljesített személyi kiadás fedezetet nyújtott a rendszeres és nem rendszeres személyi kifizetésekre, a sajátos juttatások, illetve a személyhez kapcsolódó költségtérítésekre, valamint a hazai és nemzetközi projektek során igénybe vett és kifizetett külső személyi juttatásokra.

Az intézmény módosított dologi kiadások előirányzata (108,6 millió forint) 95,5 millió forintra (88,1%-ra) teljesültek. A MÉBiH 9,8 millió forint eredeti intézményi beruházási előirányzattal rendelkezett, amelynek tényleges felhasználása 6,4 millió forint volt.

A MÉBiH 2008. évi előirányzat maradványa 43,9 millió forint, mely teljes mértékben felhasználásra került.

A 2009. évi előirányzat-maradvány 37,4 millió forint, kötelezettségvállalással terhelt, elsősorban szolgáltatási szerződésekhez, a Baselin projekthez és a munkaadókat terhelő járulékok áthúzódó kifizetéseikhez kapcsolódik.

Az intézmény létszáma mindössze 18 fő. Ezzel a létszámmal a feladatokat színvonalasan, zökkenőmentes látták el, ami a rendkívül takarékos, ésszerű gazdálkodással, és a feladatok újraelosztásával volt elérhető. A Hivatal a 2009-es esztendő tartozásállomány nélkül zárta.

Az intézmény költségvetéséből nem került finanszírozásra munkáltatói lakásépítés támogatása.

A MÉBiH vállalkozási tevékenységet nem folytat, közhasznú társaságokat, alapítványokat nem támogat, gazdasági társaságokban nem vett részt.

3. Cím: Földhivatalok, Földmérési és Távérzékelési Intézet

A 3. cím a 19 megyei, és a fővárosi földhivatal, továbbá az általuk irányított körzeti földhivatalok és földhivatali kirendeltségek (121 db), valamint a Földmérési és Távérzékelési Intézet (FÖMI) előirányzatait és annak teljesítését tartalmazza. A körzeti földhivatalok a megyei hivatalok jogi személyiségű szervezeti egységei, amelyek az elsőfokú hatósági feladatokat látják el.

A földügyi szakigazgatás közhatalmi intézményei 2009-ben is a jogszabályokban meghatározott ingatlan-nyilvántartással, földhasználattal, földvédelemmel, földértékesítéssel, földértékeléssel, földminősítéssel, földméréssel és térképészettel kapcsolatos hatósági feladatokat látták el és közreműködtek a Nemzeti Kataszteri program végrehajtásában.

A földhivatalokhoz 2009. évben főszámon 3.131.753 db ügyirat érkezett, ebből a legnagyobb rész, 2.084.562 db volt az ingatlan nyilvántartási ügyiratok száma. Ez a 2009-es évhez képest 5,5, illetve 16,5%-os csökkenést jelent. Az előző évből áthúzódó ügyiratokkal együtt összesen pedig 3.186.404 db ügy került elintézésre.

2009. évben a földhivatalok által kiadott tulajdoni lapok száma összesen 1.475.414 db, ebből a hiteles díjköteles tulajdoni lapok száma 625.679 db volt, míg a hiteles díjmentesen kiállított tulajdoni lap másolatok száma 348.864 db-ot tett ki. A nem hiteles tulajdoni lapok közül a díjköteles 356.432 db, míg a díjmentes 144.439 db volt. Ezekből az adatokból megállapítható, hogy az előző évhez képest *jelentősen, csaknem 30%-kal csökkent a földhivatalok által kiadott tulajdoni lapok száma*, illetve a hiteles és díjköteles tulajdoni lapok száma ennél is nagyobb arányban több mint 40%-kal esett

vissza, a gazdasági válság ingatlanpiacra gyakorolt hatása miatt. Ugyanakkor a díjmentesen elintézendő ügyeket tekintve mindössze 25%-os volt a csökkenés, jelentősen növekedett viszont a díjmentesen elintézendő végrehajtási ügyek aránya.

A növényvédelemről szóló 2000. évi XXXV. törvény 2005. június 15-én hatályba lépett módosítása a parlagfű elleni közérdekű védekezés eljárásába bevonta a Földmérési és Távérzékelési Intézetet (FÖMI) és a földhivatalokat.

A Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetéséről szóló 2008. évi CII. törvény XII. fejezet fejezeti kezelésű előirányzatok 10/02/13 jogcímcsoportja 200,0 millió forintot irányzott elő az osztatlan földtulajdon kimérésének költségeire, amely összegből 137,7 millió forint a földhivataloknál került felhasználásra.

A címhez tartozó intézmények feladataikat 2009. évben 26.208,4 millió forint kiadás teljesítésével, 24.219,6 millió forint bevétel beszédésével és 1.693,3 millió forint költségvetési támogatás felhasználásával látták el. A kiadások teljesítése igen jelentősen 15,5%-kal alacsonyabb az előző évi teljesítésnél. A kiadásokon belül a személyi juttatások teljesítése 11.404,5 millió forint, ami közel 20%-kal alacsonyabb a 2008. évinél.

A földügyi intézmények 2009-ben - hasonlóan a 2008 és a 2007. évhez - eredeti költségvetési támogatási előirányzattal nem rendelkeztek.

A központi költségvetés részére a költségvetési törvény előírása alapján az intézményeknek 3.745,6 millió forint befizetési kötelezettséget kellett teljesíteniük, azonban ezzel szemben mindössze 2.871,4 millió forint volt a ténylegesen befizetett összeg. A lemaradás 874,2 millió forint, amelyet a földhivatalok a pénzügyi helyzetük és az FVM pénzügyi beavatkozása ellenére sem voltak képesek teljesíteni.

Az intézményi működési bevételek tényleges teljesítése a 2009. évben 20.352,7 millió forint, amely nagymértékben, 25,3%-kal alacsonyabb a 2008. évinél. A bevételek 2009. évben jelentősen alatta maradtak az előző évi teljesítésnek, a gazdasági válság miatti ingatlanpiaci visszaesés miatt. A földhivatalok, a FÖMI a 2009. évet 709,0 millió forint tartozásállománnyal zárták.

A földügyi szakigazgatáson belüli bevételek kiegyenlítésére (hivatalok közötti átcsoportosítására) a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter - a pénzügyminiszterrel egyetértésben - utasítást, eljárási rendet működtetett.

Az eredeti költségvetésben az intézmények nem rendelkeztek felhalmozási előirányzattal 2009-ben. Az intézményi beruházási és felújítási előirányzat teljesítése 2009. évben 1.766,3 millió forint volt, amelyet azonban a hivatalok túlnyomó részt a 2008.évi előirányzat maradványuk terhére valósítottak meg. Nagyobb épület beruházás a Pest Megyei Földhivatal Nagykőrösi Körzeti Földhivatala épületvásárlása, a Nógrád Megyei Földhivatal épületcseréje és felújítása, valamint a Barcsi Körzeti Földhivatal épületcseréje és felújítása volt.

A 2008. évi kötelezettségvállalással terhelt előirányzat-maradvány 1.429,9 millió forint, mely teljes mértékben felhasználásra került.

A cím intézményeinél 2009. évben 1.134,6 millió forint előirányzat-maradvány keletkezett, amely teljes mértékben kötelezettségvállalással terhelt.

A földhivatalok és a FÖMI 2009. évi engedélyezett létszáma 4.056 fő volt. 2009. évben az átlagos statisztikai állományi létszám 4.040 fő, melyből a teljes munkaidős létszám 3.968 fő volt.

A földhivatalok és a FÖMI az év folyamán alapítványt nem támogattak, gazdasági társaságokban nem vettek részt és vállalkozói tevékenységet sem folytattak.

Összességében elmondható, hogy a 2009-es esztendőt a földügyi intézmények a bevételek gazdasági válság okozta jelentős visszaesése mellett – a többszöri összesen 2.346,0 millió forint fejezeti beavatkozással – voltak képesek teljesíteni.

4. Cím: Állami Ménesgazdaság

A szilvásváradai Állami Ménesgazdaság kiemelt feladata a lipicai és gidrán lófajta tenyésztése, génmegőrzése. A 2009. évben mindkét fajta esetében az állományt megfelelő minőségben és létszámban (összesen 246+82 összesen 328 egyed) fenntartották, valamennyi kancacsalád és törzs megújítását biztosították. Az intézmény tevékenységi körében a korábbi évekhez képest változás nem történt, és valamennyi gazdálkodási nehézség ellenére az intézmény a számára előírt szakmai feladatokat teljesítette.

A ménesgazdaság éves feladatait 349,6 millió forint kiadással, 165,3 millió forint saját bevétellel, 0,9 millió forint maradvány felhasználással és 184,5 millió forint költségvetési támogatással látta el. Az összkiadás teljesítése 3%-kal marad alatta a 2008. évi kiadási teljesítésnek. 2009-ben a ménesgazdaság sem felújítási, sem pedig beruházási eredeti előirányzattal nem rendelkezett. A beruházási előirányzat teljesítése saját hatáskörű módosítások alapján 15,0 millió forint, amelyet mezőgazdasági gépek, valamint tenyészállatok vásárlására fordítottak.

Az intézmény bevételeinek jelentős részét továbbra is a tenyészállatok értékesítése, az állattenyésztési szolgáltatások és az idegenforgalmi bevételek adták.

Az intézmény az év folyamán alapítványt nem támogatott, gazdasági társaságban új részesedést nem szerzett. Vállalkozói tevékenységet nem folytatott.

A gazdaság a Szilvásváradai Lovas Sport Klub sport tevékenységét azonban 4,0 millió forint működési célú pénzeszköz átadással támogatta, amely összeget az egyesület a versenyek kiadásaira, illetve a 2009. július hónapban megrendezésre került lipicai lovasverseny és fesztivál megrendezési kiadásaira fordította.

A ménesgazdaság 2008. évi előirányzat-maradványa összesen 0,9 millió forint volt, amely teljes mértékben felhasználásra került. A 2009. évi előirányzat maradvány összege 1,1 millió forint, amely kötelezettségvállalással terhelt.

Az intézmény a 2009. évet 36,0 millió forint jelentett tartozásállománnyal zárta. A címen engedélyezett eredeti létszámkeret 53 fő, az átlagos statisztikai állományi létszám 50 fő volt. Munkáltatói lakásépítés támogatására a ménesgazdaság pénzeszközt nem fordított.

5. Cím: Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal

A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (MVH) a miniszter irányítása alatt álló, önálló jogi személyiséggel rendelkező országos hatáskörű, közhatalmi besorolású, önállóan működő és gazdálkodó központi költségvetési szerv, mely feladatait a hivatal központi szerve (amely hat szakmai igazgatóságra tagolódik) és területi igazgatóságai (melyhez 7 regionális és 12 nem regionális területi illetékességgel rendelkező kirendeltség tartozik) révén látja el.

Az MVH ellátja a közösségi és a nemzeti forrásból folyósított mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatások igénybevételével és a közös agrárpolitika egyéb támogatásai kifizetésével, piacszabályozási intézkedésekkel kapcsolatos feladatokat.

A fentiek keretében az MVH teljesíti az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (a továbbiakban: EMVA) és Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból (a továbbiakban: EMGA) finanszírozott támogatások és egyéb intézkedések tekintetében a kifizető ügynökségi, valamint az Európai Halászati Alap (EHA) jogcímeinek végrehajtásával, és finanszírozásával összefüggő feladatokat.

Az MVH ellátja továbbá a jogszabályban meghatározott körben és módon az egyes nemzeti támogatások igénybevételével és végrehajtásával összefüggő feladatokat.

2009-ben az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) keretében összesen 31, ebből 10 új jogcím került meghirdetésre. További kilenc, 2008. végén meghirdetett jogcím feladatainak jelentős része húzódott át 2009-re, tehát mintegy 40 ÚMVP jogcím jogalkotási és fejlesztési, valamint finanszírozási feladatait kellett megoldani.

2009. végére az MVH - az IIER segítségével - több, mint 83 ezer kérelem kezelésével 545 milliárd forint kötelezettséget vállalt és közel 184,5 milliárd forintot fizetett ki az EMVA jogcímeiken.

A Halászati Operatív Program (HOP) esetében 2009. december 31-ig közel 3 milliárd forint összegű kötelezettségvállalás történt.

A 2009. év a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv (NVT) és az Agrár-vidékfejlesztési Operatív Program (AVOP) és a SAPARD programok esetében a pénzügyi zárás jegyében telt.

Lényeges összegű kifizetés e programokon nem volt, azonban az NVT esetében, a jogcímek EMVA-ban való továbbélése miatt, az EMVA forrásból 35,4 milliárd forint kifizetés történt.

A közvetlen támogatások 20 meghirdetett jogcímére összesen 317,8 milliárd forint kifizetés történt, melynek nagy részét a területalapú támogatás tette ki 228,7 milliárd forinttal, a hozzá kapcsolódó top-up támogatások 87,5 milliárd forintot tettek ki.

Intervencióra az MVH összesen 23,7 milliárd Ft támogatást fizetett ki. Az intervenciók intézkedések közül 2009. évben a legjelentősebb szerepet a gabonaintervenció és az EU Élelmiszersegély program végrehajtása játszotta. Az MVH a 2008/2009. intervenciók időszakában összesen 30.393 tonna búza, 136.511 tonna árpa és 444.709 tonna kukorica felvásárlását hajtotta végre. A felvásárolt készlet értéke 21,4 milliárd forint. Az EU Élelmiszersegély program a települési önkormányzatok, vagy a segélyszervezetek helyi tagszervezetei útján valósult meg. 2009-ben - az élelmiszersegély program keretében - kiosztott élelmiszerek összes mennyisége 15.045 tonnát tett ki.

Az MVH 2009. évi összes ügyfélforgalma mintegy 221.000 fő volt, ami 11 százalékkal kevesebb, mint az előző évben. A csökkenést az magyarázza, hogy egyre több ügyfél kér segítséget a Magyar Agrárkamara és az MgSzH ügyfélszolgálatánál.

Az MVH 2009. évi gazdálkodását 17.862,1 millió forint kiadás, 7.451,4 millió forint bevétel és 10.411,7 millió forint költségvetési támogatás felhasználásával teljesítette.

A 2009. évi tényleges kiadás teljesítés a 2008. évi teljesítés 98,8%-a és a tárgyévi módosított kiadási előirányzat (17.872,5 millió forint) 99,9%-a. A kiadásokon belül a személyi juttatások teljesítése 7.502,6 millió forint, amely az előző évi teljesítését 2,8%-al haladja meg, míg a dologi kiadások teljesítése 5.401,8 millió forint, amely az előző évi teljesítést 9,2%-al haladja meg.

Az MVH eredeti kiadási előirányzata (10.423,0 millió forint) az év folyamán a Kormány hatáskörében a személyi juttatások eredeti előirányzata (ösztöndíjas program, EU foglalkoztatottak, kereset-kiegészítés finanszírozása) összességében 106,8 millió forinttal módosult.

A kiadási előirányzat további növelését a felügyeleti szervek és intézményi hatáskörű előirányzat módosítások, ezen belül is főként az ÚMVP és HOP Technikai Segítségnyújtás forrásból nyújtott támogatásértékű bevétel (2.856,0 millió forint), illetve az IIER fejlesztésére és működtetésre átvett fejezeti bevétel (3.000,0 millió forint) tette lehetővé.

Az MVH intézményi beruházási eredeti előirányzata 177,9 millió forint volt, a módosított előirányzat 1.329,0 millió forint, amellyel megegyezik a teljesítés. A

növekedést elsősorban az IIER rendszer fejlesztésére kapott fejezeti póttámogatás felhasználása eredményezte.

Az MVH 2008. évi intézményi előirányzat-maradványa 0,2 forint volt, ez teljes mértékben felhasználásra került.

A 2009. évi előirányzat maradvány összege 1,1 millió forint, amely kötelezettségvállalással terhelt.

Az MVH a 2009-es évet 5,0 millió forint 30 nap alatti tartozásállománnyal zárta.

Az MVH 2009. évi *eredeti létszám-előirányzata* 1.152 fő volt, mely az év során nem *módosult*.

A beszámolás időszaki átlagos statisztikai létszáma 1.754 fő. Év végére az ÚMVP technikai segítségnyújtási keret terhére foglalkoztatottak létszáma elérte az 596 főt, amelyre az Irányító Hatóság adott engedélyt.

Az MVH gazdasági társaságban nem vesz részt, alapítványt nem támogat, vállalkozási tevékenységet nem folytat. Lakásépítési munkáltatói támogatást 2009. évben nem folyósított.

6. Cím: Mezőgazdasági középfokú szakoktatás és szaktanácsadás intézményei

A FVM fenntartásban lévő *18 mezőgazdasági szakképző iskola* még 2008. évben három önállóan működő és gazdálkodó *Térségi Integrált Szakképző Központba* (TISzK) került átszervezésre, a munkaerő-piaci igényekhez igazadó korszerűbb és színvonalasabb oktatás, a pályázati források eredményesebb lehívása, a szakképzési hozzájárulások fogadása, valamint az ésszerűbb gazdálkodás érdekében.

Az összevonással kapcsolatban elmondható, hogy 2009-ben ez már előnnyel járt, főként az uniós pályázati forrásokhoz való hozzájutás és a szakképzési hozzájárulások fogadása terén. Az integráció és a munkamegosztás elmélyítése a tagintézmények között, a tevékenységek összehangolása azonban csak elkezdődött és hosszabb időszakot igényel.

A FVM közvetlen felügyelete alá tartozó mezőgazdasági szakoktatás intézményekben 2009. évben 6.354 diák tanult, és a felnőttképzésben 3.371 fő hallgató vett részt. Az iskolák munkája túlmutat a közvetlen képzési kötelezettségen, hiszen a felnőtt- és továbbképzés mellett rendkívül jelentős nemzetközi szakmai kapcsolatokkal is rendelkeznek.

Fontos feladatuk a szaktanácsadás, a tanüzemi mintagazdaság, a bemutató-gazdaság, a logisztikai központ működtetése. Az intézmények az adott régió fontos képzési, továbbképzési, szaktanácsadási és információs bázisai.

A címhez tartozó további intézmény az *FVM Vidékfejlesztési, Képzési és Szaktanácsadási Intézet (VKSZI)*, amely mint a tárca háttérintézménye, segít ellátni a miniszter státútumából eredő, a közoktatási és szakképzési törvényben megfogalmazott, a szakképzésért felelős miniszter feladatkörébe tartozó (szakmai

tankönyvek, képzési dokumentumok, központi tantervek kiadása, központi vizsgakövetelmények és központi tételek elkészítése, kiadása, szakmai tanulmányi versenyek, szaktanári továbbképzések szervezése stb.) feladatokat.

A VKSZI - korábbi átszervezését követően - a vidékfejlesztés hazai fejlesztő-szolgáltató háttérintézménye, és közreműködő szervezetként működik közre az EMVA, illetve az ÚMVP végrehajtásában. A VKSZI tevékenysége időközben kibővült, a vidékfejlesztésben érintett szereplők információs hálózatba való foglalását célul kitűző Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH) munkaszervezetét alkotó Állandó Titkárság feladataival is.

A VKSZI 2009-ben az ÚMVP TS keretből összességében 4.352,0 millió forintot vett át az MVH-tól megbízási szerződések, engedményezés és utófinanszírozás formájában a vidékfejlesztési feladatok, többek között a 173 Helyi Vidékfejlesztési Iroda működtetéséhez, valamint az ÚMVP program társadalmi kommunikációjának végrehajtására.

A 6. címhez tartozó intézmények összességében 2009. évi költségvetési gazdálkodásukat 11.555,0 millió forint kiadással, 6.992,8 millió forint bevétel realizálásával és 4.603,9 millió forint költségvetési támogatás felhasználásával oldották meg.

A kiadások teljesítése 12,0%-kal magasabb, a költségvetési támogatás teljesítése viszont 17,3%-kal alacsonyabb a 2008. évinél. A kiadások növekedése a VKSZI előzőekben már említett vidékfejlesztési feladatra átvett ÚMVP TS pénzeszközökkel, illetve az egyéb bevételeivel van összefüggésben. A támogatás csökkenés pedig a szakiskolák alacsonyabb költségvetési támogatás felhasználási lehetőségével van összefüggésben.

A címhez tartozó intézmények a bevételei előirányzatot 98,9%-ra, míg a kiadási előirányzatot 96,1%-ra teljesítették, a módosított előirányzathoz képest.

A kiadási előirányzatokon belül a személyi előirányzat teljesítése 96,3%, míg a dologi előirányzaté 97,2%.

A cím költségvetési támogatási eredeti előirányzata 4.168,1 millió forint volt, amely nem finanszírozta teljes körűen a szakiskolák működését. Az évközben a tárca által átadott központi (pl.: kereset-kiegészítés) és fejezeti források, összesen mintegy 534 millió forint pótelőirányzat, valamint az elnyert uniós pályázatok tették lehetővé a dologi kiadások finanszírozását, valamint a legszükségesebb fejlesztési igények teljesítését.

A felhalmozási kiadáson - az előző évekhez hasonlóan - eredeti előirányzat nem került megtervezésre. A felhalmozás finanszírozását elsősorban az uniós pályázatokon (TÁMOP, KMOP) elnyert forrás, a szakképzési hozzájárulás bevétele, a használaton kívüli eszközök értékesítése tette lehetővé. Így a szakiskolák felújításra 169,4 millió forintot, intézményi beruházásra 438,0 millió forintot, központi beruházásra pedig 10,0 millió forintot használtak fel. A felhalmozási előirányzat jelentős részét a gyakorlati

oktatást szolgáló gépek, berendezések, épületek elkerülhetetlen felújítására, illetve informatikai korszerűsítésre fordították.

A 2008. évi maradvány összege 350,7 millió forint, amely teljes mértékben felhasználásra került.

2009-ben a címhez tartozó intézményeknél összesen 392,3 millió forint maradvány képződött, amely teljes mértékben kötelezettségvállalással terhelt.

A cím intézményei a 2009-es évet 260,0 millió forint tartozással zárták, amiből a három TISzK tartozásállománya 256,0 millió forintot tett ki.

A szakképző intézmények az év folyamán alapítványt nem támogattak, és vállalkozói tevékenységet sem folytattak. Gazdasági társaságban (Alföldi Tej Értékesítő és Beszerző Kft.) részesedéssel az FVM Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium, Jánoshalma rendelkezett, mindössze 0,1 millió forint összértékben, 0,01%-os tulajdoni hányaddal.

A mezőgazdasági szakoktatási intézménycsoport és a VKSZI részére a költségvetési törvényben engedélyezett létszámkeret (álláshely) 1.564 fő volt, amely évközben nem változott.

2009. évben az átlagos statisztikai létszám 1.460 fő, melyből a teljes munkaidős létszám 1.390 fő volt.

7. Cím: Közművelődési intézmények

Az FVM fenntartásában két országos közművelődési intézmény, az Országos *Mezőgazdasági Könyvtár* és Dokumentációs Központ, valamint a Magyar *Mezőgazdasági Múzeum* működik. Az intézmények mezőgazdasági muzeális értékű tárgyak, dokumentumok gyűjtését, őrzését, tudományos feldolgozását, bemutatását, szakmai könyvek és folyóiratok beszerzését, kölcsönzését végzik.

A Múzeum rendezvényeit látogatók száma 2007 óta folyamatosan csökken. 2009-ben a látogatók száma 96.144 fő volt, a 2007. évi 215.398 fővel, illetve a 2008. évi 137.299 fővel szemben. Ez a múzeumi látogatás belépőkötelessé tételével van összefüggésben. Ugyanakkor a jegybevételek a 2008. évihez képest 8,2%-kal csökkentek.

Az Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ a FAO letéti könyvtára, gyűjti, feldolgozza, tárolja és szolgálja az ENSZ élelmezésügyi és mezőgazdasági szervezetének kiadványait. Részt vesz továbbá a FAO Agris magyarországi adatbázisának építésében. Mint dokumentációs központ pedig szerkeszti a Magyar Mezőgazdasági Bibliográfiát. A Könyvtár 2009-ben mintegy 8000 beiratkozott olvasót tartott nyilván.

A közművelődési intézmények 2009. évi költségvetési gazdálkodásukat 738,7 millió forint kiadással, 117,9 millió forint bevétel realizálásával és 617,4 millió forint költségvetési támogatás felhasználásával teljesítették.

A 2009. évi tényleges kiadás teljesítése a tárgyévi módosított előirányzat (777,0 millió forint) 95,0%-a. Az előző évi tényleges teljesítéshez mérten az intézményi kiadások összege 3,6%-kal csökkent.

A kiadáson belül a személyi juttatások előirányzata 5,3%-kal csökkent. A dologi előirányzatok teljesítése 247,3 millió forint, ami az előző évi teljesítés 92,3%-a és a tárgyévi módosított előirányzat 91,5%-a.

A felhalmozási kiadásokra fordított összeg 62,4 millió forint.

A két intézmény 2009. évben eredeti beruházási és felújítási előirányzattal nem rendelkezett. Az év közben engedélyezett felhalmozási előirányzatot, 73,6 millió forintot részben fejezeti forrásból, részben pedig saját bevételből, és pályázatok elnyeréséből származott. A beruházások közül kiemelkedik a Magyar Mezőgazdasági Múzeumnak fűtési rendszerének rekonstrukciója, aminek a fedezetét 30,0 millió forint központi beruházási előirányzat biztosította.

2008. évben a címen 33,6 millió forint maradvány keletkezett, amely teljes egészében felhasználásra került.

A 2009. évi előirányzat maradvány összege 30,3 millió forint, ami kötelezettségvállalással terhelt.

A két intézmény a 2009. évet 2,0 millió forint harminc nap alatti tartozásállománnyal zárta.

A közművelődési intézmények vállalkozási tevékenységet nem folytattak, alapítványokat nem támogattak, gazdasági társaságban nem vettek részt.

Az engedélyezett 2009. évi létszám-előirányzat 138 fő (ebből Múzeum 105 fő, Könyvtár 33 fő), az átlagos statisztikai állományi létszám pedig 136 fő.

8. Cím Agrárkutató intézetek

A címhez 2009 évben 7 önállóan működő és gazdálkodó agrárkutató intézet tartozott, mivel 2008. évben már megtörtént a 2118/2006. Kormány határozat előírásainak figyelembevételével, a négy FVM Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet (SzBKI) felsőoktatási intézmények részére való átadása.

A tárca felügyelete alá tartozó kutatóintézetek mezőgazdasági, élelmiszeripari, erdészeti, faipari, agrárgazdasági és biotechnológiai, műszaki kutatásokat és kísérleti fejlesztéseket végeznek. Tevékenységükben mind jelentősebb hangsúlyt kap az ország adottságainak és igényeinek megfelelő alkalmazott kutatás-fejlesztés.

A kutatóintézetek az előző évekhez hasonlóan 2009. évben is számos pályázaton, hazai K+F alapok, nemzetközi pályázatok és az EU keretprogramjaiban való részvétellel biztosították működési forrásaik és fejlesztéseik jelentős részét. A kutatóintézetek által benyújtott pályázatok száma 183 db volt, melyből 109 volt a nyertes, ez 2.471,9 millió forint elnyert támogatást jelentett.

A kutatóintézetek által 2009. évben megjelent tudományos publikációk száma megközelítette az 500 db-ot. Az Agrárgazdasági Kutatóintézet ezen túlmenően számos agrárgazdasági tanulmányt, hazai és nemzetközi statisztikát készít és jelentet meg.

A kutatóintézetek 2009. évi gazdálkodásukat 5.510,1 millió forint kiadás teljesítésével, 2.982,4 millió forint bevétel elérésével és 2.542,3 millió forint költségvetési támogatás felhasználásával látták el.

Az intézmények összességében a bevételi előirányzataikat 92,8%-ra, míg a kiadási előirányzatot 87,2%-ra teljesítették a módosított előirányzathoz képest.

A kiadási előirányzatokon belül a személyi előirányzat teljesítése 90,0% volt, a módosított előirányzathoz képest.

A kiemelt előirányzatok közül a személyi juttatásra fordított összeg 2.109,1 millió forint volt, amely 12,2%-kal alacsonyabb az előző évinél. Ez elsősorban a kutatóintézetek takarékosági intézkedésének bevezetésével magyarázható.

A dologi kiadások teljesítése 2.447,7 millió forint, amely viszont az energiaárak és a takarmányok árának emelkedése miatt 4,5%-kal haladja meg a 2008. évi teljesítést.

A felhalmozási kiadások teljesítése 321 millió forint, amely 21,4%-kal alacsonyabb az előző évinél és 2007 óta folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. A megfelelő szintű felhalmozás, a színvonalas infrastrukturális háttér nélkülözhetetlen a különböző hazai és nemzetközi pályázatokon való sikeres részvételhez is.

A kutatóintézeteknél 2008. évben 564,3 millió forint maradvány keletkezett, amely teljes mértékben felhasználásra került.

A 2009. évi maradvány összege 578,9 millió forint, amely teljes egészében kötelezettségvállalással terhelt.

A kutatóintézetek a 2009. évet 34,0 millió forint 30 nap alatti tartozásállománnyal zárták.

A gazdasági társaságokban való részesedések állománya a megegyezik 2008. évi 11,3 millió forintos részesedés mértékével.

A kutatóintézetek alapítványokat 2009. évben nem támogattak, vállalkozási tevékenységet nem végeztek.

A kutatóintézetek részére a 2009. évre engedélyezett eredeti létszám 746 fő, amely évközben nem módosult. Az Erdészeti Tudományos Intézet ugyanakkor 2009-ben az intézmény átszervezésének keretében 18 fő saját hatáskörű létszámcsökkentést kezdett meg. 2009-ben az átlagos statisztikai létszám 626 fő volt, ebből a teljes munkaidőben foglalkoztatottak létszáma 578 fő.

9. Cím: Agrármarketing Centrum

A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter által 2008. évben alapított *Agrármarketing Centrum* intézmény feladatait korábban az FVM AMC Kht. látta el. Az intézmény a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter által jóváhagyott agrármarketing keretprogram valamennyi feladatát az előre meghatározott ütemterv szerint valósította meg.

Az AMC a marketing eszközeivel segíti a magyar agrártermékek bel- és külpiaci értékesítését, ösztönzi a magyar mező- és élelmiszergazdaság termékeinek hatékonyabb és gazdaságosabb előállítását, értékesítését és forgalmazását. Elősegíti a magyar élelmiszergazdaságban a korszerű kereskedelmi módszerek terjedését, a marketingszemlélet erősödését. Közreműködik az ország agrárkínálatának formálásában, a magyar áruk exportképességének növelésében.

Az AMC költségvetésében a legnagyobb összeget, a teljes agrármarketing büdzsé 36%-át a *termékprogramok támogatása* teszi ki, elsősorban a hús, baromfi, zöldség-gyümölcs, tej, pálinka ágazatok közösségi marketingakcióinak támogatására került sor. A *hazai és külföldi kiállítási megjelenések* (22 db) az Intézmény költségvetéséből 2009-ben 32%-ot tettek ki.

A termékprogramok után a legnagyobb hangsúlyt a *Kiváló Magyar Élelmiszer védjegy* promóciója kapta, ennek célja: látványos eredményt elérni a lakosság tudatformálásában, hogy vásárlásaiknál részesítsék előnyben a KMÉ védjegyes termékeket, erre a célra több mint 100,0 millió forintot fordított az intézmény.

Bormarketing programokra 1.257,2 millió forint állt rendelkezésre. A keret felhasználása - a vonatkozó jogszabály alapján - a Bormarketing Bizottság, illetve a Bormarketing Kht. közreműködésével történt. Az év során ebből - az előző évi maradvánnyal (203,9 millió forint) együtt - összesen 679,4 millió forint került felhasználásra. Ebből az összegből 252,5 millió forint pályázatos támogatás formájában, a fennmaradó 426,9 millió forint a magyar bor népszerűsítését szolgáló reklámkampányokra, hazai és külföldi borbemutatókra került felhasználásra.

Az intézmény 2009. évi eredeti működési kiadási előirányzata 208,7 millió forint volt, mely év közben 2.574,9 millió forintra módosult. A tényleges teljesítés 1.785,8 millió forint volt. A jelentős előirányzat-növekedés oka, hogy a költségvetésben csak az intézmény működéséhez szükséges előirányzatok kerültek biztosításra, az agrár-, illetve bormarketing programok forrásait a felügyeleti szerv év közben pótelőirányzatként, átadott pénzeszközként, valamint továbbadási célú pénzeszközként biztosította.

Az AMC 2009. évi eredeti költségvetése 11,0 millió forint bevételi előirányzatot tartalmazott, a ténylegesen realizált intézményi bevétel összege 1.325,4 millió forint, mely azonban főként a bor forgalomba-hozatali járulék átvételének előirányzatosítása okán keletkezett.

Az intézmény költségvetésben engedélyezett létszáma 25 fő volt, melyhez 117,6 millió forint eredeti személyi juttatási előirányzat kapcsolódott, a tényleges teljesítés 142,5 millió forint. Az átlagos statisztikai állományi létszám 23 fő volt.

A saját kivitelezésben lebonyolított agrármarketing programok (túlnyomórészt hazai és külföldi kiállítások) forrásait a felügyeleti szerv év közben pótelőirányzatként biztosította. Ezért a dologi kiadások eredeti előirányzatához (53,4 millió forint) viszonyítva igen jelentős mértékű a módosított előirányzat (1.599,1 millió forint) változása. A tényleges teljesítés 1.316,2 millió forint.

A felhalmozási előirányzaton eredeti előirányzat nem került jóváhagyásra. A módosított előirányzat 11,0 millió forint, míg a tényleges teljesítés 8,8 millió forint. Ezen összegből a megalakult intézmény működéséhez szükséges technikai feltételek (informatikai-, ügyvitel-technikai eszközök, gépjárművek), illetve a kiállítások megszervezéséhez szükséges faházak kerültek beszerzésre.

Az Agrármarketing Centrum 2008. évi előirányzat-maradványának összege 296,2 millió forint, amely teljes mértékben felhasználásra került.

A 2009. évi maradvány összege 793,2 millió forint, ebből 392,0 millió forint kötelezettségvállalással terhelt, míg 401,2 millió forint a kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány összege. A nem terhelt maradvány a bor forgalomba-hozatali járulékból keletkezett és kizárólag erre is használható fel, és a törvényi kötelezettség miatt nem vonható el.

Az AMC a 2009. évet tartozásállomány nélkül zárta. Az AMC gazdasági társaságban nem vesz részt, és lakásépítés munkáltatói támogatást nem fizetett, valamint vállalkozási tevékenységet nem folytatott.

IV.

FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK KÖLTSÉGVETÉSÉNEK TELJESÍTÉSE

A 2009. évi költségvetésről szóló 2008. évi CII. törvény 1. számú mellékletének XII. Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium fejezete az alábbi *eredeti kiadási, bevételi, támogatási előirányzatokat* tartalmazza a fejezeti kezelésű előirányzatok tekintetében:

5. számú táblázat

Cím, alcím	Kiadás	Bevétel	Támogatás
	<i>millió forint</i>		
10/01 Intézmények központi beruházásai:	74,9	-	74,9
10/02 Egyéb fejezeti kezelésű előirányzatok	6.427,6	1500,0	4.927,6
10/03 Phare és átmeneti programok	503,6	503,6	-
10/04 Egyéb uniós tám.kiegészítő támogatások	2.930,0	-	2.930,0
10/05 Nemzeti támogatások	87.581,2	-	87.581,2
10/06 Állat és növénykártalanítás	500,0	-	500,0
10/07 Árfolyamkockázat, EU által nem térített	4.000,0	-	4.000,0
10/11 Vidékfejlesztési és halászati programok	149.639,3	110.164,5	39.474,8
10/13 EU tagságból eredő feladatok	500,0	-	500,0
10/14 Fejezeti általános tartalék	160,0	-	160,0
<i>Fejezeti kezelésű előirányzatok összesen:</i>	<i>252.316,6</i>	<i>112.168,1</i>	<i>140.148,5</i>

A 2009. évi kiadási előirányzatot a végrehajtás során *23.132,4 millió forint előző évi előirányzat maradvány* - ebből a vidékfejlesztési és halászati programok maradványa *14.780,5 millió forint* - és *125.192,0 millió forint többletbevétel* növelte.

A fejezeti kezelésű előirányzatok bevételi többletének több mint egyharmada (közel a fele), *43.991,4 millió forint* árfolyamnyereségből származik.

Kötbérek, visszavont támogatások és kamatbevételek együttes összege *3.788,4 millió forint*.

A nemzeti társfinanszírozással működő uniós támogatások többletbevétele *35.059,6 millió forint* volt.

Jelentős tétel a bevételek között a *2.154,0 millió forint* agrár-károlyhítési alapba befizetett gazdálkodói önrész.

A bevételek növekedése mellett, az államháztartási egyensúly és hiánycél tartása végett, a fejezeti kezelésű támogatások előirányzatból összesen *10.825,8 millió forint* zárolásra, majd elvonásra került.

(Megjegyezzük, hogy a módosított előirányzatok adataiban összesen *40.375,3 millió forint* bevétel és azonos összegű kiadás halmozottan jelenik meg a pénzforgalmi szemléletű beszámolóban, a bevételekből történő előirányzatok közötti pénzeszköz átutalások miatt.)

A fejezeti kezelésű előirányzatok módosított kiadási előirányzata és teljesítése az alábbi:

Cím, alcím	6. számú táblázat		
	Előirányzat	Teljesítés	%
	millió forint		
10/01 Intézmények központi beruházásai:	31,3	-	-
10/02 Egyéb fejezeti kezelésű előirányzatok	10.039,1	9.119,8	90,8
10/03 Phare és átmeneti programok	1.316,0	532,8	40,5
10/04 Egyéb uniós tám.kiegészítő támogatások	4.730,1	4.026,2	85,1
10/05 Nemzeti támogatások	120.534,5	114.279,3	94,8
10/06 Állat és növénykártalanítás	516,2	1.633,4	316,5
10/07 Árfolyamkockázat, EU által nem térített	47.721,7	44.142,9	92,5
10/11 Vidékfejlesztési és halászati programok	226.369,0	185.360,0	81,9
10/13 EU tagságból eredő feladatok	83,8	36,9	44,1
10/12 Sapard támogatások	185,1	183,9	99,3
Fejezeti kezelésű előirányzatok összesen:	411.526,8	359.315,2	87,3

A 87,3%-os fejezeti szintű teljesítés alapvető oka a legnagyobb súlyú, Vidékfejlesztési és halászati programok elhúzódó megvalósítása, ami részben összefügg a pénzügyi-gazdasági válsággal. A 185.360,0 millió forintos teljesítés azonban, az eredeti 149.639,3 millió forint előirányzathoz viszonyítva kedvező.

A fejezeti kezelésű előirányzatok 2009. évi összes maradványa 27.680,9 millió forint, ebből kötelezettségvállalással terhelt maradvány 27.528,0 millió forint.

Az egyes előirányzat csoportok törvény szerinti kiemelt előirányzatainak végrehajtásáról részleteiben az alábbiakban számolunk be:

A 10/1/13. „Intézmények központi beruházása” jogcímcsoport 2009. évi eredeti előirányzata 74,9 millió forint volt, 25%-kal kevesebb az előző évinél. A folyamatos támogatáscsökkenés miatt 2009. évben sem volt módja a minisztériumnak nagyobb intézményi beruházás megindítására. Nagyobb beruházás - körülményeink között - a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban indult, ahol megkezdődött az intézmény fűtőkorszerűsítése. A 2009. évi eredeti előirányzat tervezett és teljesített felhasználása:

7. számú táblázat

Intézmény megnevezése	Projekt megnevezése	Finanszírozási alapokmánnal lekötött 2009. évi támogatási összeg (Ft)	2009. évi kifizetés (Ft)	Kötelezettségvállalással terhelt maradványok (Ft)	Kötelezettségvállalással nem terhelt maradványok (Ft)
Magyar Mezőgazdasági Múzeum	Fűtési rendszer korszerűsítése	30.000.000	30.000.000	0	0
FVM ASZK, Bethlen G. I.	Tornatermi rekonstr.	10.000.000	10.000.000	0	0
FVM Központi Igazgatás	minisztérium elektronikus ikt. program	25.800.000	0	19.014.756	6.785.244

Intézmény megnevezése	Projekt megnevezése	Finanszírozási alapokmánnal lekötött 2009. évi támogatási összeg (Ft)	2009. évi kifizetés (Ft)	Kötelezettségvállalással terhelt maradványok (Ft)	Kötelezettségvállalással nem terhelt maradványok (Ft)
Állattenyésztési és Takarmányozási Kutatóintézet	labor műszerek, és traktor beszerzése	9.100.000	3.562.500	5.537.500	0
<i>Mindösszesen:</i>		<i>74.900.000</i>	<i>43.562.500</i>	<i>24.552.256</i>	<i>6.785.244</i>

Az előirányzat 2009. évben 6,8 millió forint kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány keletkezett, amely összeg a minisztériumban történő elektronikus iktatóprogram bevezetésével kapcsolatosan lefolytatott közbeszerzési eljárással van összefüggésben, mivel ezen feladatra jóváhagyott keretösszeghez képest a nyertes céggel kötött szerződés összege alacsonyabb lett. A kifizetésekre valamennyi esetben a Magyar Államkincstáron keresztül került sor a 217/1998. (XII.30.) Kormányrendeletben foglalt feladatfinanszírozás 2009. évi szabályai szerint.

A 10/02 alcím, Egyéb fejezeti kezelésű előirányzathoz zömmel olyan támogatási célok tartoznak, melyek felhasználása nagyrészt a minisztérium intézményrendszerén keresztül valósul meg, de bázis jelleggel nem épülhetnek be az intézmények költségvetésébe. Ezen támogatások kisebb részét a tárca feladatainak megvalósítását segítő külső szervezetek vehetik igénybe.

Az alcím változatos feladatok végzésére szolgáló eredeti kiadási előirányzata 6.427,6 millió forint, melynek fedezete 4.927,6 millió forint támogatás és a Bormarketing és minőség-ellenőrzés kiadási fedezetét biztosító 1.500,0 millió forint tervezett bevétel. Az évközi bevételekkel és előirányzat átcsoportosításokkal a módosított kiadási előirányzat 10.039,1 millió forintra változott, mellyel szemben a teljesített kiadás 9.119,8 millió forint, azaz 90,8%-ra teljesült. Az év végén Kormányhatározattal más tárcák 2008. évi maradványából - az MVH és MgSzH informatikai fejlesztésére - átcsoportosított 1.500,0 millió forinttal együtt, a kötelezettségvállalással terhelt maradvány összege 2.503,4 millió forint. A 2009. évi támogatási előirányzathoz összesen 450,0 millió forint zárolásra és elvonásra került sor az államháztartási egyensúly javítása érdekében. Az egyes támogatási jogcímek előirányzatfelhasználását 2009-ben a 3/B és az 5/B/2009. miniszteri utasítások szabályozták. Az egyéb fejezeti kezelésű előirányzatok 2009. évi felhasználását a következőkben részletezzük.

A 10/02/01 FAO Intézmények finanszírozása jogcímen rendelkezésre álló 250,0 millió forint támogatás felhasználásának célja az FVM székházban történő FAO logisztikai részleg elhelyezésével, működésével járó kiadások, ösztöndíjprogramok, FAO nemzetközi tagdíjak finanszírozása. A támogatás felhasználása főként az igazgatási cím közreműködésével teljesült. Az előirányzaton maradvány nem keletkezett.

A 10/2/2 Agrárkutatás, tanüzemek felsőoktatás támogatása 2009. évi támogatási kerete 535,0 millió forint, amely összegből 100,0 millió forint került zárolásra, és a Magyar Tudományos Akadémiától 2,88 millió forint bevétel érkezett erre az előirányzatra. A teljesíthető kiadást bővítette a 2008. évről áthozott 15,5 millió forint maradvány.

A zárolás az előirányzat kutatási részét érintette, ami eredetileg 348,0 millió forint volt. Az előirányzaton belül a tárgyévben új tanüzemi feladatok finanszírozására 187,0 millió forint állt rendelkezésre.

Az „agrárkutatás, tanüzemek felsőoktatás támogatása” előirányzatról 2009-ben az alábbi feladatok finanszírozása történt:

- FVM tulajdonú tudományos lapok és egyéb szakmai lapok kiadványok, könyvek támogatására 30,0 millió forint, (ezen belül Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ részére 22,0 millió forint),
- a kutatóintézetek részére kutatási feladatokra 164,3 millió forint,
- a Debreceni Egyetem Agrár- és Műszaki Tudományok Centruma részére a „Növénytermelés” című tudományos lap támogatására 3,0 millió forint,
- a Szent István Egyetem részére OTDK megrendezésére 0,1 millió forint (FVM – OKM Megállapodás alapján) került átadásra,
- kutatóintézetek nemzetközi agrárkutatási együttműködési feladataira 13,0 millió forint,
- kutatóintézetek nemzetközi és EU-s projektekben való részvételének támogatására 16,75 millió forint,
- hazai kutatásszervezési feladatok és háttértevékenységek ellátására 11,3 millió forint,
- a Magyar Mezőgazdasági Múzeum részére időszakos kiállítás megrendezésére 0,2 millió forint,
- az FVM MGI részére Abstract tudományos lap kiadására 1,3 millió forint,
- az ERTI részére Bajor-Magyar együttműködésre, valamint CO2 rendszer kidolgozására 7,5 millió forint,
- MODUL-OK szerződésre (pályázat megírására) 3,1 millió forint,
- pályázatok előkészítésére szakiskoláknak 18,9 millió forint,
- szakértői díjra 0,25 millió forint,
- a szakiskolák rászoruló tanulói étkezési támogatására, ingyenes tankönyvellátás támogatására, érettségi és szakmai vizsgákra, pedagógusok szakkönyv-támogatására, valamint tanüzem fejlesztésre összesen 141,3 millió forint,
- a Teleki Zs. tagiskola részére iskolaudvar rekonstrukciójára 3,040 millió forint,
- autóbusz beszerzésére az FVM ASzK, Jánoshalma részére 9,0 millió forint,
- DASzK részére tejértékesítő berendezésre 2,5 millió forint,
- ASzK részére tejértékesítő berendezésre 2,8 millió forint,
- az Erdészeti Tudományos Intézet részére kiadvány elkészítésére 2,8 millió forint.

A 2009. évben az „Agrárkutatás, tanüzemek felsőoktatás támogatása” fejezeti kezelésű előirányzat maradványa 6,8 millió forint, kötelezettségvállalással terhelt.

A 10/02/03 Magán és egyéb jogi személyek kártérítése jogcímen 9,2 millió forint kiadási előirányzat szerepelt, mely összeg nem tartalmazza az esetleges munkajogi kártérítések költségeit, mivel azok az intézményi költségvetés kiadásait terhelik.

Az előirányzathoz az FVM vesztes pereinek költségeire 8,0 millió forint kifizetés történt.

A 2008. évi kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány 9,7 millió forint volt, mely a központi költségvetésbe került befizetésre.

A 2009. évi maradvány 1,3 millió forint, melyből 0,4 millió forint kötelezettségvállalással terhelt.

A 10/2/4 Magyar- Román Regionális Kutató-oktató Központ támogatása a Magyar Köztársaság kormánya és Románia kormánya között 2007-2013-as időszakra vonatkozó megállapodás keretében a VI. cikkely alapján, az „Interregionális együttműködés szakemberképzés céljából Közép-kelet Európa térségében” oktatási és továbbképzési központ létrehozására került sor Debrecenben, a Debreceni Egyetem - Nagyvárad Egyetem - Kolozsvári „Babes-Bolyai” Egyetem együttműködésében.

Az előirányzat a közös oktatási feladat teljesítését segíti elő.

Az előirányzaton jóváhagyott 64,4 millió forint támogatás, fejezetek közötti megállapodás alapján átadásra került a Debreceni Egyetemnek.

A 10/2/5 Génbanki tevékenység feladatfinanszírozása jogcímen 100,0 millió forint kiadási és támogatás előirányzat állt rendelkezésre, amelyből a génbanki tevékenységet ellátó Tápíószelei Agrobotanikai Központ - vezetői döntés alapján - 95,0 millió forint támogatást kapott. Az 5,0 millió forint maradvány kötelezettségvállalással terhelt.

Az 10/2/6 Állami génmegőrzési feladatok előirányzat eredeti 500,0 millió forint támogatási keretéből 200,0 millió forint zárolás történt. Az előirányzaton így felhasználható 300,0 millió forintból összesen 285,0 millió forint teljesült az alábbiak szerint:

- génbanki tevékenységet folytató FVM fejezethez, vagy más fejezethez tartozó költségvetési szerveknek feladatterv alapján átadott előirányzat, illetve a gyümölcskutató intézeteknek támogatási szerződés szerint átadott összeg: összesen 165,0 millió forint,
- pályázat alapján, génbanki tevékenységet végző intézményeknek, társas vállalkozásoknak, illetve magánszemélyeknek nyújtandó támogatás összege: 120,0 millió forint, melyből az államháztartáson kívüli pályázók részére 55,3 millió forint kifizetés történt. Az FVM, az OKM és az MTA fejezet génbanki tevékenységet folytató pályázó intézményei részére pedig 64,7 millió forint előirányzat került átadásra a kincstári finanszírozás rendje szerint.

Az előirányzaton 15,0 millió forint 2009. évi maradvány keletkezett, mely kötelezettségvállalással terhelt.

A **10/2/7 Szakképzési hozzájárulások fogadása és továbbítása** előirányzat technikai jellegű, a szakképzési hozzájárulások fogadására és továbbadására szolgál, a felügyelt szakiskolák részére. A forgalom a fejezeti költségvetésben átfutó tétel, melynek közbeiktatásával 2009-ben 222,0 millió forint szakképzési hozzájárulási bevétel került átutalásra a szakképző intézetek felé.

A **10/2/8 Ágazati szakmai szervezetek és képviseletek támogatása** fejezeti kezelésű előirányzat 2009. évi eredeti kerete 193,2 millió forint, melyet 0,4 millió forint előző évi maradvány, az igénybevett támogatások visszafizetéséből származó 1,9 millió forint bevétel, továbbá 200 millió forint fejezeten belüli pénzeszköz átcsoportosítás növelt.

A módosított előirányzat teljes összege 392,5 millió Ft.

A módosított előirányzat terhére vállalt tárgyévi kötelezettségek az alábbiak szerint alakultak:

Szervezet	Támogatási cél	Összeg millió forint
COPA-COGECA magyar tagszervezetei	A szervezet működési költségeihez történő hozzájárulás	25,0 10,0
Pályázat	Az ágazati szakmai szervezetek és érdekképviseletek működési célú támogatása	100,0
Egyedi elbírálású ügyek	Államtitkári döntések alapján engedélyezett támogatások	257,1
Összesen		392,1

A határon túli magyar gazdák támogatására biztosított 3,0 millió forint az MgSZH Központ részére pótelőirányzatként került átcsoportosításra.

A COPA-Cogeca (EU szervezet) magyar tagszervezetei a támogatást (35,0 millió forint) nemzetközi tagdíjuk fizetésére használták fel.

Az ágazati szakmai szervezetek és érdekképviseletek részére kiírt pályázaton 191 pályázó közül 151 szervezet részesült támogatásban, amelyet a pályázati kiírásban meghatározott nyolc konkrét cél működési költségeire használtak fel. A legkisebb odaítélt összeg 0,2 a legnagyobb 4 millió forint volt.

Egyedi elbírálás alapján 119 szervezet kapott működési költségeihez támogatást, szakmai események megrendezésére, kiadványok elkészítésére, vidékfejlesztési programokon való részvételre.

A szervezetek elszámoltak, a szakmai és pénzügyi beszámolók kiértékelése folyamatosan megtörtént, a jogosulatlanul igénybevett támogatás visszafizetése a 2010. évi bevételek között kerül elszámolásra.

Az összes kifizetés 2009-ben 246,2 millió forint. A fejezeti soron 166,7 millió forint maradvány képződött, melyből 146,4 millió forint kötelezettségvállalással terhelt, 20,4 millió forint pedig visszafizetés alapján keletkezett, önrevíziós maradványaként kerül befizetésre a központi költségvetés részére.

A 10/2/9 Vízügyi feladatok támogatása költségvetési soron eredetileg 368,0 millió forint összeg állt rendelkezésre, amely a Kormány 1034/2009. (III. 27.) Korm. határozatában foglaltaknak megfelelően 300 millió forint többletforrással egészült ki, a vízi létesítményeken végzendő védekezési és prevenciós feladatokra.

Az előirányzatot 6,6 millió forint 2008. évről áthúzódó maradvány és 15,0 millió forint tervezett bevétel növelte.

Az aktuális 689,6 millió forintból zárolásra és elvonásra került 20,0 millió forint, továbbá azt még a Halgazdálkodási Kutató Intézetnek - a területi vízgazdálkodás kutatására - átadott 58,0 millió forint csökkentette.

A tervezett, de nem teljesült 15,0 millió forint bevétel miatt, a ténylegesen rendelkezésre álló forrás 596,6 millió forint, melyre az alábbi kötelezettségvállalások történtek:

- 178,0 millió forint a rendkívüli vízkáresemények fedezetére,*
- 181,0 millió forint a forgalomképes állami tulajdonú műveken végzett védekezésre,*
- 43,0 millió forint a 118 db MGSZH kezelésben lévő állami tulajdonú szivattyútelep üzemben tartási és készenlétben tartási működési (energia, személyi, dologi) költségeire,*
- 194,0 millió forint prevenciós beavatkozásokra az állami tulajdonú műveken.*

A 2009. évben kifizetett támogatások együttes összege 450,9 millió forint volt. A maradványtartási kötelezettség miatt visszatartott kifizetések 145,7 millió forint kötelezettségvállalással terhelt maradványt eredményeztek.

A 118 db szivattyútelep üzemben tartási költségeire 2009-ben rendelkezésre álló keretösszeg nem volt elegendő a minimális karbantartási feladatokra sem.

2009. során mintegy 8 szivattyútelep esetén egyedi intézkedésekre került sor az elhasználódásból, rongálásból, betörésből eredő károk helyreállítására, mivel a felújítás és helyreállítás elmaradása balesetveszélyt, lakott és mezőgazdasági területek veszélyeztetését okozták volna.

A kutatás-fejlesztési feladatok végrehajtása során kiemelt szerepet kapott az Európai Unió szintjén is fokozott figyelemmel kísért mezőgazdasági vízhasználatok felmérése és költségelemzése, a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés elősegítése a mezőgazdasági vízgazdálkodás területén, és a vízgazdálkodás mezőgazdasági integrációjának elősegítése témakör.

A 10/2/10/01 Parlagfű elleni közérdekű védekezés végrehajtásának támogatása 2009. évi eredeti előirányzata 443,4 millió forint, amelyről 50 millió forint zárolás történt, továbbá 100 millió forint maradványtartás is előírásra került.

A 2008. évi 50,0 millió forint maradványt és a tárgyévi (az előző években elrendelt közérdekű védekezések utáni visszatérülések) 68,1 millió forint bevételt figyelembe véve, *a tárgyévi felhasználható keret tekintettel a maradványtartásra 411,5 millió forint volt.*

A 411,5 millió forint felhasználható támogatási keretből tárgyévben 261,9 millió forint előirányzat átadással, 119,8 millió forint pénzeszköz átadással került felhasználásra.

Közérdekű védekezésre a földhivataloknak 100 millió forint, a FÖMI-nek 35 millió forint, a Baranya megyei MgSzH-nak parlagfű elleni biológiai védekezési alternatívák kidolgozására 1 millió forint, valamint K+F pályázatokra az OKM intézményeinek 20,5 millió forint, az MTA intézményeinek 8,5 millió forint, az Mg. Gépészeti Intézetnek 5 millió forint, FÖMI-nek 5 millió forint, összesen 381,7 millió forint támogatást adtunk.

A feladatok végrehajtása során összesen 7.163 helyszíni jegyzőkönyvet adtak át a földhivatal szakemberei intézkedésre az MgSzH Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságainak. Ezek összes területe 11.000 ha volt.

A földhivatal részéről átadott jegyzőkönyvekre a Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságok külterületen 5.495 hatósági eljárást indítottak 11.000 hektáron. Közérdekű védekezést 5.417 alkalommal rendeltek el. Növényvédelmi bírság kiszabására 5.323 alkalommal, 261 millió forint összértékben került sor, 10.184 hektár területre.

A belterületi ingatlanokon elmulasztott parlagfű-mentesítési kötelezettség miatt 905 db hatósági eljárást indítottak, amelyek során 71 millió forint növényvédelmi bírság kiszabására került sor.

A kötelezettségvállalással terhelt maradvány 2009-ben – összefüggésben 100,0 millió forint maradványtartási előírással és a tárgyévben fel nem használt támogatási kerettel - 129,8 millió forint.

A 10/2/10/02 „Parlagfűmentes Magyarországért” tárcaközi bizottság által elfogadott programok végrehajtásának támogatása előirányzat 2009-ben 510,1 millió forint támogatási előirányzat állt rendelkezésre. A kormányzati kiadáscsökkentés miatt, a 1001/2009 (I. 13.) Kormányhatározat alapján az előirányzat 20 millió forint zárolás történt.

A 2008. évi 19,7 millió forint maradványt és a tárgyévi (pályázatok utáni visszatérülések) 0,3 millió forint bevételt figyelembe véve, 2009-ben a tárca az eredetivel előirányzattal megegyező 510,1 millió forintot használhatott fel 2009-ben a programok végrehajtására.

A rendelkezésre álló forrásból végső soron tárgyévben 502,3 millió forint, ebből 221,5 millió forint előirányzat átadással, 280,8 millió forint pedig pénzeszköz átadással került felhasználásra.

A programban közreműködő minisztériumok részére, a közösen koordinált feladatokra összesen 219,0 millió forint előirányzat átadására került sor. A motoros fűkaszák beszerzésére kiírt pályázatra 139,2 millió forint kifizetés történt. Regionális programokra, a kutatói és a civil szervezetek támogatására benyújtott pályázatokra, parlagrafű kommandó működtetésére, kommunikációra összesen 141,6 millió forint kiadás teljesült. A 2009. évi kötelezettségvállalással terhelt maradvány 5,6 millió forint.

10/2/11 Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat állandó titkársága feladatainak finanszírozása jogcím 2008-ban a Korm. engedélyével került megnyitásra, 100,0 millió forint költségvetési támogatással. 2009. évben kifizetett 100,0 millió forint előirányzat maradvány - a Magyar Tudományos Akadémiával kötött megállapodás alapján - átadásra került az MTA Társadalomkutató Központjának, amely intézmény kezeli a Nemzeti Vidékfejlesztési Hálózat titkárságának költségvetési előirányzatait.

10/2/13 Osztatlan földtulajdon kimérésének költségei jogcímen 2009-ben 200,0 millió forint támogatási előirányzat állt rendelkezésre, amelyet 8,4 millió forint maradvány egészített ki. A gazdák által 2008-ban megelőlegezett kimérések forrásigénye 62,3 millió forint volt, ami az MgSzH közreműködésével kifizetésre került. Az előirányzatról 146,1 millió forint a 2009-re tervezett kimérések költségfedezetére, a földhivatalok részére került átadásra.

A földhivatalok a kérelmezők által megelőlegezett összegek terhére 2009-ben:

- 946 db földrészlet előkészítését hajtották végre, ezek összterülete 20.551 hektár,
- meghoztak 987 ingatlan-nyilvántartási bejegyzési határozatot,
- kitűztek és bemutattak 3.185 új földrészletet.

A földhivatalok az állami költségvetési támogatási keret terhére végzett 2009. évi teljesítménye:

- 861 db földrészlet előkészítését hajtották végre, ezek összterülete 16.784 hektár,
- meghoztak 2739 ingatlan-nyilvántartási bejegyzési határozatot,
- kitűztek és bemutattak 5.075 új földrészletet.

A program 2005. évi megkezdése óta az állami költségvetésből 2.618,9 millió forint támogatás került átadásra a földhivatalok részére, melynek ellenében 623.157 hektár területű földrészlet előkészítését, és 58.816 új földrészlet kitűzését végezték el.

10/2/15 Központosított bevételekből finanszírozott intézményi feladatok előirányzatból a tárca által felügyelt költségvetési intézmények olyan feladatai finanszírozhatók, amelyek elvégzése szükségszerű, de a költségvetési intézmények elemi költségvetése a feladatok finanszírozása nem biztosít (elegendő) fedezetet.

A Központosított bevételekből finanszírozott intézményi feladatok előirányzat tárgyévi eredeti támogatási kerete 1.137,5 millió forint volt, és ebből 50,0 millió forint zárolás történt. Az évközben befolyt bevétel 386,2 millió forint és a 2008. évi kötelezettségvállalással terhelt maradvány 1.025,0 millió forint.

Az „Árfolyamkockázat és egyéb EU által nem térített kiadások, fejezeti kezelésű előirányzatról összesen 5.804,3 millió forint átcsoportosítás történt. Ebből került finanszírozásra:

- az MgSzH tejjpiacon kialakult kedvezőtlen helyzet kezelése miatt kieső bevétele, összesen 1.304,4 millió forint kiadás,
- a földhivatalok likviditási problémáinak kezelésére kiadott összesen 1.500,0 millió forint kiadás,
- a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Integrált Irányítási és Ellenőrzési Rendszere fejlesztése érdekében 3.000,0 millió forint kiadás.

Az előirányzatra Kormányhatározat alapján 1.500,0 millió forint 2010. évi IIER működtetési és fejlesztési feladatokra került az előirányzatra átcsoportosításra.

Az előirányzatra PM egyetértéssel az állami haltelepítési program megvalósítására 150,0 millió forint került átcsoportosításra fejezetben belül.

A Központosított bevételekből finanszírozott intézményi feladatok előirányzatról 807,5 millió forint előirányzat átadással, 7.208,8 millió forint pénzeszköz átadással került a kedvezményezettekhez.

A 2009. évben a „Központosított bevételekből finanszírozott intézményi feladatok” fejezeti kezelésű előirányzat *maradványa 1.936,7 millió forint, amely kötelezettségvállalással terhelt.*

A 10/2/16 „Magyar Agrárkamara állami feladatainak támogatása” jogcímen a költségvetés 2009. évben a gazdasági kamarákról szóló 1999. évi CXXI. törvény alapján ellátandó közfeladatok támogatására *64,4 millió forintot biztosított.* A támogatás az FVM és a Kamara közötti megállapodás alapján meghatározott feladatokra, három részletben, részelszámolásokat követően került átadásra.

A feladatok a 38.244/1/2009. ügyszámú megállapodásban foglaltak szerint teljesítésre kerültek, az előirányzaton maradvány nem képződött.

A 10/2/17 „Állatorvosi Kamara állami feladatainak támogatása” sor eredeti előirányzata 12,0 millió forint volt, amely a Magyar Állatorvosi Kamaráról szóló 1995. évi XCIV. törvény alapján, megállapodásban részletezett feladatokra került felhasználásra. *Az előirányzaton maradvány nem képződött.*

A 10/2/18 „Növényorvosi Kamara állami feladatainak támogatása” jogcímen a 2009. évi költségvetés a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamaráról szóló 2000. évi LXXXIV. törvény alapján 6,4 millió forintot irányzott elő, amely megállapodásban foglalt feladatokra került felhasználásra. Az előirányzaton maradvány nem képződött.

A 10/02/20 „Hegyközségek nemzeti tanácsa” állami feladatainak finanszírozására 2009. évben 184,0 millió forint támogatás szolgált. A feladatokat a hegyközségekről szóló 1994. évi CII. törvény, valamint a szőlőtermelésről és borgazdálkodásról szóló 1997. évi törvény írja elő, melyek ellátásához a saját forrást is igénybe veszik.

A HNT szakmai vélemények készítésével, az egyeztetéseken történő részvétellel segíti a borpiaci reformmal kapcsolatos magyar álláspont kialakítását, támogatja az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottságának munkáját.

A rendelkezésre álló forrás megállapodás alapján, négy részletben került átadásra. Az előirányzaton maradvány nem képződött.

A 10/2/21 Kincstári szolgáltatási díjak előirányzaton a számlavezetés díj kerül megtervezésre, amelyből a Kincstári művelek finanszírozása történik. A 100,0 millió forint eredeti előirányzatot az előző évi maradvány és a zárolás módosított, melyek hatására az aktuális előirányzat 98,3 millió forintra változott. 2009-ben összesen 95,4 millió forint teljesítés történt. A kötelezettségvállalással terhelt maradvány 2,9 millió forint.

A 10/02/22 Bormarketing és minőség-ellenőrzés jogcím bevétele a fejezeti kezelésű számlán csak átfutó tétel. Végleges bevételként a bortörvény alapján, az MgSzH-nál és az AMC-nél jelentkezik és kerül felhasználásra.

A bor forgalomba-hozatali járulékbévétele nagyrészt július-augusztus, valamint az év utolsó hónapjaiban teljesül. A 2008. évi maradvány összege 1.161,3 millió forint volt, a 2009. december 31-ig befizetett bor forgalomba-hozatali járulékok összege 1.249,7 millió forint.

A tárgy évben rendelkezésre álló forrás így 2.411,0 millió forint volt, melyből az MgSzH borellenőrzési feladataira 839,3 millió forint, az AMC marketing tevékenysége támogatására 1.257,2 millió forint került átadásra. Az előirányzat záró egyenlege 314,4 millió forint.

Az átvett bevételből az AMC az év során összesen 679,4 millió forintot használt fel. Ebből 252,5 millió forint a pályázatos támogatásokat finanszírozta. A támogatás fő célja a „Regionális bormarketing programok” megvalósítása volt, alapvetően hegyközségek, illetve borút egyesületek közreműködésével. A fennmaradó 426,9 millió forint a magyar bor népszerűsítését szolgáló reklámkampányokra, hazai és külföldi borbemutatókra került felhasználásra.

Az év végi maradvány összege 779,7 millió forint. Ebből az összegből 378,5 millió forint kötelezettségvállalással terhelt, míg 401,2 millió forint maradványhoz nem kapcsolódik közvetlen kötelezettségvállalás, de a vonatkozó törvény - mivel a termelők befizetéseiről van szó - más célú felhasználást nem biztosít.

A jogszabály alapján az FVM „Bormarketing és minőség-ellenőrzés” számláján realizált bevétel (2411,0 millió forint) 40%-a, azaz 839,3 millió forint az MgSzH Központ Borminősítési Igazgatóságát illette meg. A 2004.évi CXVIII. törvény 24./A § (8) bekezdése írja elő, hogy mire használhatja fel az MgSzH az átvett bevételt.

(A hatósági feladatok között szerepel a must, bor, borpárlat és egyéb borászati termékek előállítására, kezelésére, tárolására, nyilvántartására, forgalomba hozatalára, valamint a belföldi, a külkereskedelmi, a külföldi származású borászati termékekre vonatkozó forgalomba-hozatali határozatok kiadása. A palackozó és bortöltő pincészetek nyilvántartása, a borászati üzemek, raktárak, kimérők folyamatos ellenőrzése, rendellenesség észlelése esetén mintavétel, azonosító vizsgálat végzése, minőségvédelmi bírság kiszabása, az üzemengedély visszavonása, az üzem ideiglenes bezárása, továbbá szabálysértési, illetve büntetőeljárás kezdeményezése; a forgalomba hozatali járulék befizetésével kapcsolatos, jogszabályban előírt ellenőrzési és adminisztrációs feladatok ellátása is az MgSzH Központ Borminősítési Igazgatóságának feladata.)

A 10/02/24 „Igazgatási szolgáltatási díjak” jogcímcsoportnak technikai jellege okán sem bevételi, sem kiadási előirányzata nincs, így maradványa sem lehet. A jogcím

számláján 228,6 millió forint bevétel és azonos összegű kiadási pénzforgalom teljesült. Az előirányzat működési célja a földhivatalok térben és időben eltérő bevételei egyes földhivatalok közötti évközi átcsoportosítása, a likviditás biztosítása érdekében.

A 10/02/25 „Nemzetközi szervezetek tagsági díjai” jogcímcsoport előirányzata a PM tervezési irányelvei alapján külön soron került tervezésre, 250,0 millió forint kiadási és támogatási összeggel. 2009. évben a zárolást követően 240,0 millió forint állt rendelkezésre.

A módosított előirányzathoz 55,0 millió Ft egyéb nemzetközi szervezetek tagdíjaira 185,0 millió Ft pedig FAO tagdíjra került kifizetésre, az FVM központi igazgatás közreműködésével.

A nemzetközi szervezetek tagdíja előirányzaton maradvány nem keletkezett.

A 10/02/26 „Erdőterület közjóléti célú védelmének és bővítésének feladatai” új jogcímként került tervezésre 2007. évben. Az előirányzatról történő kifizetést az erdők közjóléti célú védelmét és bővítését szolgáló feladatok ellátásának csekély összegű (de minimis) támogatásáról szóló 112/2008. (VIII. 30.) FVM rendelet biztosította. A támogatás forrása a személyi jövedelemadó 1%-a. Az adózók jövedelemadójának e célra történő felajánlására 2009. évben már nem volt mód, így eredeti előirányzat tervezésére nem kerülhetett sor.

A 2008. évi 203,7 millió forint maradványból a kötelezettségvállalással terhelt 131,9 millió forint kifizetésére 2009. évben került sor. A nem terhelt 71,8 millió forint felhasználására a Pénzügyminisztérium engedélyét megkapta a tárca. A pályázati felhívás 2009. augusztus 14-én jelent meg a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítőben. A pályázat benyújtásának határnapja 2009. október 13-a volt. A támogatások kifizetésére az elszámolásokat követően 2010. I. félévében kerül sor.

A 10/02/35 Egyéb szervezetek támogatása jogcímcsoport eredeti előirányzattal nem rendelkezik, mivel technikai jellegű előirányzat. A fejezeti általános tartalékból államháztartáson kívüli szervezetek részére kifizetés közvetlenül nem történhet, és az esetleges visszatérítések sem fogadhatók. A technikai jellegből következően a jogcímen maradvány sem képződhet. A jogcímcsoport bevételi és kiadási forgalma 2009-ben 36,2 millió forint volt.

A 10/03/01 „PHARE támogatásból megvalósuló programok” jogcímcsoporthoz tartozó intézkedések előirányzatait a 2003. évi pénzügyi megállapodás alapján, 2006. november 30-ig kellett felhasználni, a pénzügyi elszámolások határideje 2007. május 30-a volt.

A PHARE programokról kifizetés már nem történt, 2009-ben 0,8 millió forint maradvány az 1099/2009. (VI. 26.) Kormány határozattal átcsoportosításra került az átmeneti támogatások programokra.

A 10/03/02/00 „Átmeneti támogatással megvalósuló programok” jogcímcsoport a csatlakozó új tagállamok intézményei egyes területeinek fejlesztését teszik lehetővé, melyek a strukturális alapokból nem finanszírozhatóak. A 2004 és 2005 évben

jóváhagyott projektek a korábbi években lezárásra kerültek. A 2006-ban jóváhagyott három projekt kivitelezése 2009-ben befejeződött. Ezen belül az egyes jogcímek teljesítése az alábbiak szerint valósult meg.

A 10/03/02/00 Agrár-környezeti információs és monitoring rendszer kifejlesztése:

2009-ben 21 ezer forint előző évi maradvánnyal indult a jogcím, amely összeg az 1099/2009. (VI. 26.) Kormány határozattal átcsoportosításra került a 10/3/2/5 jogcímre. További kifizetés nem volt. Az előirányzaton APEH által visszatérítés miatt 1,6 millió forint bevétel keletkezett, amely 2009. évi kötelezettségvállalással nem terhelt maradványt képez.

A 10/03/02/03 Az új „Forest Focus” szabályozás bevezetése:

Az előirányzaton 2009. év elején meglévő 9,6 millió forint maradványból 8,2 millió forint került kifizetésre az erdővédelmi rendszer működtetésének kiadásaira. 0,9 millió forint - az 1099/2009. (VI. 26.) Kormány határozattal - átcsoportosításra került a 10/3/2/6 jogcímre. Az előirányzaton 0,5 millió forint kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány keletkezett.

A 10/03/02/04 Az élelmiszerbiztonsági intézményi háttér fejlesztése előirányzatról, a 2009-ben előirányzatosított 2008. évi 1,9 millió forint maradvány, az 1099/2009. (VI. 26.) Kormány határozattal átcsoportosításra került a 10/3/2/5 jogcímre.

2009-ben 11,6 millió forint visszatérülés keletkezett, amely kötelezettségvállalással nem terhelt maradványt képez.

A 10/03/02/05 Az elektronikus ügyintézés fejlesztése a KAP területén jogcím projektjének kivitelezése 2009. január 15-én indult el és május 25-én fejeződött be. 2009-ben a jogcímen 65,3 millió forint kiadás teljesült, melynek forrása a 2008. évről áthozott 22,4 millió forint maradvány és a realizált 45,8 millió forint bevétel. Az előirányzaton 2,8 millió forint kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány keletkezett.

A 10/03/02/06 „Az állat- és növényegészségügyi határállomások kapacitásának megerősítése” jogcím projektjének kezdete 2006. július, befejezése 2009. december. Célja a belföldi piac védelme és az élelmiszerbiztonság javítása az Európai Unión belül, valamint a gazdák és a fogyasztók ismereteinek növelése az állategészségügyi járványokról, élelmiszerbiztonságról és fogyasztóvédelemről. 2009-ben a jogcímen 278,5 millió forint kiadás teljesült, melynek forrása a 2008. évről áthozott 133,9 millió forint maradvány és a realizált 170,9 millió forint bevétel. Az előirányzaton 26,3 millió forint kötelezettségvállalással terhelt maradvány keletkezett, melynek kifizetésére 2010. első félévében kerül sor.

A 10/03/02/07 „FVM megyei földművelésügyi hivatalainak felkészítése KAP feladatokra” jogcím projektjének célja a hivatalok ügyintézési kapacitásának fejlesztése, országos adatátviteli hálózat kiépítése, a hivatali dolgozók képzése.

2009-ben a jogcímen 164,3 millió forint kiadás teljesült, melynek forrása a 2008. évről áthozott 179,2 millió forint maradvány és a realizált 104,4 millió forint bevétel. Az előirányzaton 119,3 millió forint kötelezettségvállalással terhelt maradvány keletkezett, melynek kifizetésére 2010. első félévében kerül sor.

A 10/03/02/10 „Az összevont kifizetési rendszer (SPS) alkalmazása az MVH-nál” projekt célja az egyszerűsített kifizetési rendszer bevezetésének előkészítése volt, az MVH-nál.

A projektszerződés 2008. január 4-én került aláírásra ikerintézményi együttműködés (twinning light) keretében, és december 4-én a szakmai megvalósítás sikeresen befejeződött. A társfinanszírozás felhasználása 2008-ban megtörtént, az uniós forrás kifizetése áthúzódott 2009. I. negyedévre.

2009-ben a jogcímen 12,4 millió forint kiadás teljesült, melynek forrása a 2008. évről áthozott 1,0 millió forint maradvány és a realizált 11,4 millió forint bevétel. Az előirányzat teljes körűen felhasználásra került 2009-ben.

10/04. alcím, Egyéb uniós támogatásokat kiegészítő nemzeti támogatások

A 10/04/06 „Méhészeti Nemzeti Program” végrehajtása az Európai Mezőgazdasági Garancia Alap társfinanszírozásával valósul meg a 797/2004/EK tanácsi rendeletnek megfelelően. A Magyarország által benyújtott, méhészeti termékek termelésének és forgalmazásának javítására irányuló 2007-2010 évi Magyar Méhészeti Nemzeti Program jóváhagyásáról az EU Bizottsága C(2007)3844 számú határozatával döntött.

A 2009. évi 480,0 millió forint eredeti nemzeti támogatási részt 23,5 millió forint maradvány és 1,0 millió forint bevétel növelte.

Így a módosított előirányzat 504,5 millió forint. A nemzeti költségvetésből kifizetett támogatás - melyhez azonos nagyságrendű EU közvetlen támogatás párosul - 485,1 millió forint volt. Az uniós támogatási rész nem jelenik meg a fejezet költségvetésében, annak finanszírozása a KESZ számla közbeiktatásával bonyolódik.

Az előirányzat maradványa 18,5 millió forint, kötelezettségvállalással terhelt.

2009. évben - a Méhészeti Nemzeti Program intézkedéseiben belül, a finanszírozásban legnagyobb súllyal rendelkező feladatok: varroa atka elleni védekezés, szaktanácsadási hálózat működtetése, vándoroltatáshoz eszközök beszerzése, méhcsaládok számának szinten tartása, kaptárak felszerelése és azonosítása, rendezvények, képzés.

A „10/04/07 „Igyál tejet program” uniós társfinanszírozással megvalósuló nemzeti támogatás 2009. évi igénybevételét, a 166/2008. (XII.22.) FVM rendelet szabályozza. A 2009. évi eredeti 900,0 millió forint előirányzatot 560,2 millió forint előző évi maradvány egészítette ki. A maradványból kötelezettségvállalással nem terhelt, elvonásra került maradvány 332,8 ezer forint. Az előirányzatot 1,7 millió forint bevétel növelte. Az előirányzatról 500,0 millió forint átcsoportosítására került a 10/4/8 Egyes speciális szövetkezők támogatása előirányzatra.

A módosított 961,9 millió forint előirányzataból 853,4 millió forint kifizetés történt, amelyből az elvont bevétel átutalásán túl, a 2009. évi iskolatej programra teljesített nemzeti támogatás összege 520,7 millió forint. 2009-ben 144.567 gyermek részesült a programban.

Az uniós támogatási rész nem jelenik meg a fejezet költségvetésében, annak finanszírozása a KESZ számla közbeiktatásával bonyolódik.

Az előirányzat maradványa 107,5 millió forint, ami kötelezettségvállalással terhelt.

A „10/04/08 Egyes speciális szövetkezők (TÉSZ, BÉSZ) támogatása” eredeti kiadási előirányzata 450,0 millió forint, amit 73,5 millió forint maradvány egészített ki. Az előirányzatot 454,7 millió forint bevétel növelte. Az Igyál tejet program előirányzatról 500,0 millió forint támogatás átcsoportosítás történt.

A későbbiekben - a tényleges igény ismeretében - az előirányzatról 45,0 millió forint átcsoportosítás történt a 10/04/09/00 *Egyes állatbetegségek ellenőrzése és felszámolása* előirányzatra.

A rendelkezésre álló 1433,3 millió forint támogatási keretből, a zöldség-gyümölcs termelői csoportok támogatásáról szóló 28/2009. (III. 20.) FVM rendelet alapján a nemzeti költségvetésből a speciális szövetkezesek részére kifizetésre került 1059,2 millió forint. Az uniós támogatási rész nem jelenik meg a fejezet költségvetésében, annak finanszírozása a KESZ számla közbeiktatásával bonyolódik.

Az előirányzat maradványa 292,3 millió forint, mely kötelezettségvállalással terhelt.

A korábban kisméretű TЭСZ-ek döntő többsége vagy felszámolásra került, vagy beolvadt egy másik szervezetbe vagy versenyképes nagyságúra erősödött. A 2008. évben alakult 13 TЭСZ döntő többsége megszerezte végleges elismerését, aminek következtében támogatásuk döntő módon EU forrásból történhet. A TЭСZ piaci részarányáról elmondható, hogy a jégkárok ellenére is a termelői összefogáson keresztül forgalmazott áru értéke 2009. évben is a korábbi éveknek megfelelő mértékű maradt.

A 10/4/09 „Egyes állatbetegségek ellenőrzése, felszámolása” eredeti kiadási előirányzata 1.100,0 millió forint, amit 875,2 millió forint maradvány egészített ki.

Az eredeti előirányzat 1.100,0 millió forint átcsoportosításra került az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program, ahol a 1033/2009. (III.17.) Kormány határozat alapján zárolásra került. Ugyanakkor a 10/04/09 előirányzatra 45,0 millió forint támogatás átcsoportosítás történt a 10/4/8 Egyes speciális szövetkezesek támogatása előirányzatról.

Az előirányzat keretét 5,2 ezer forint bevétel növelte. Az átcsoportosításokat követően a módosított előirányzat 925,4 millió forint. *A támogatottak részére nemzeti támogatásból kifizetett összeg 920,1 millió forint.* Az uniós támogatási rész nem jelenik meg a fejezet költségvetésében, annak finanszírozása a KESZ számla közbeiktatásával bonyolódik.

Az előirányzat maradványa 0,3 millió forint, mely kötelezettségvállalással terhelt.

A rendeletek szerint 2009-ben az alábbi célterületeken lehetett pénzügyi hozzájárulást igénybe venni a kétnyelv betegség, az endemikus vagy nagy fertőzési kockázatot jelentő területeken: Gallus tenyésztés, tojó- és brojlercsirke-állományokban előforduló szalmonellózis (zoonózist okozó szalmonella); klasszikus sertéspestis; baromfiban és a vadon élő madarakban előforduló madárinfluenza; a fertőző szivacsos agyvelőbántalmak (TSE); szarvasmarhák szivacsos agyvelőbántalma (BSE) és sűrűlökör; a veszettség és az Aujeszky-betegség felszámolására, az ellenük való védekezéshez kapcsolódóan.

Az 10/4/10 „Uniós programok ÁFA fedezete” 2009. évben eredeti előirányzata nem volt, és a maradványtartás miatt ezen a költségvetési soron 614,0 millió forint 2008. évi maradvány képződött. Szükségessé vált - főként az élelmiszersegély unió által nem finanszírozott áfa finanszírozási igény miatt - 291,0 millió forint előirányzat átcsoportosítására az *Árfolyamkockázat és egyéb, EU által nem térített kiadások* előirányzatról. Így a módosított előirányzat 905,0 millió forint. *A módosított előirányzathoz a teljesített kiadás 708,4 millió forint.*

Az uniós Bizottság Élelmiszersegély programot a 983/2008 EK rendelet szabályozza. Az EU Élelmiszersegély program során 5 szerződött segélyszervezet tevékenysége révén települési önkormányzatok, vagy a segélyszervezetek helyi tagszervezetei útján valósult meg az élelmiszerek rászorulóknak részére történő szétosztása.

2009-ben 1.362 tonna tejtermék, 2.955 tonna cukoralapú termék és 10.728 tonna gabonaalapú termék került kiosztásra, így a kiosztott élelmiszerek összes mennyisége 15.045 tonnát tett ki. Az élelmiszereket 31 feldolgozó szállította. *Az EU az élelmiszersegély áfa nélküli intervenciók árát térítette meg*, de a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalnak a bruttó árat kellett kifizetnie. *A 2009. évben kifizetett áfa 600,6 millió forint volt, amelynek fedezetét a fejezet biztosította.*

Nem téríti meg az EU az ÚMVP, valamint a HOP technikai segítségnyújtás intézkedései áfa költségeit sem. *Az ÚMVP, HOP technikai segítségnyújtás intézkedései áfa költségeire kifizetett támogatás 107,8 millió forint.*

Az előirányzat maradványa 196,6 millió forint, mely kötelezettségvállalással terhelt.

10/05 alcím, Nemzeti támogatások

A kizárólag nemzeti forrásból működő támogatások szerepe évről évre csökken, mivel egyes támogatási célok a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv, az Agrár-vidékfejlesztési Operatív Program, illetve az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program intézkedéseiben folytatódtak, illetve folytatódnak. A közös agrárpolitikával nem egyeztethető célok támogatása megszűnt, csupán a determinációk 2011-ig történő rendezését szolgáló előirányzatok működnek. A továbbiakban tisztán nemzeti támogatásként csak az un. notifikált, az Unió által engedélyezett támogatások működtethetők. Az alcím egyes jogcímeinek előirányzat-gazdálkodása, a támogatások felhasználása 2009-ben az alábbiak szerint alakult.

A 10/05/01 Erdészeti feladatok jogcím eredeti 1.091,8 millió forintos előirányzata az EU csatlakozás előtti időszakban keletkezett erdőfelújítási kötelezettségek 2009. évi determinációja fedezetül szolgált.

Az előirányzathoz 100,0 millió forint az erdészeti közmunkák finanszírozására, a munkaügyi tárcához átcsoportosításra került. A tárgyévi felhasználható keretet 109,3 millió forint előző évi maradvány és 27,4 millió forint bevétel növelte. Az előirányzathoz 130,0 millió forint zárolás történt.

A felhasználható keretből 32,1 millió forint kifizetés történt.

Az igények (determinációk) 2009. novemberben véglegesített összege 547,1 millió forint, és ezért a szabad keret, 408,5 millió forint átcsoportosításra került a forráshiányos „Erdőtelepítés, erdőszerkezet-átalakítás, fásítás” előirányzatra.

Az előirányzaton 548,4 millió forint a maradvány, mely kötelezettségvállalással terhelt. A maradvány felhasználására az erdők felújításának csekély összegű (de minimis) támogatásáról szóló 102/2008.(VIII.8.) FVM rendelet alapján, 2010. február 15-ig került kifizetésre, a szakmai érdekképviselletekkel egyeztetve.

A 10/05/02 Termőföldvédelem támogatása jogcím eredeti előirányzata 251,0 millió forint, amely az előző évi maradvány (34,7 millió forint) felhasználásával és 1,1 millió forint bevétellel egészült ki. Az előirányzaton 55,0 millió forint volt a zárolás. A módosított előirányzat összege 231,0 millió forintra változott.

A 2008. évi kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány (33,55 millió forint) a központi költségvetésbe került befizetésre.

A támogatások jogszabályi hátterét a 2009. december 31-g hatályos, a birtok-összevonási célú termőföldvásárlás támogatásáról szóló 99/2007.(IX.19.) FVM rendelet adja. A birtok-összevonási célú önkéntes földcsere, a szőlő ültetvények kivágása támogatása a továbbiakban, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) jogcímei között szerepel.

2009. évben az előirányzatból a birtok-összevonási célú támogatásokra kifizetett összeg 196,2 millió forint volt. A 2009. évi kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány 51,0 ezer forint, mely a központi költségvetést illeti meg.

A 10/05/03 Állattenyésztési feladatok előirányzat eredeti kiadási előirányzata 780,0 millió forint, amit 10,7 millió forint előző évi maradvány és 10,7 millió forint (előzővel megegyező nagyságrendű) bevétel egészített ki.

2009-ben a rendelkezésre álló 801,4 millió forint támogatási keretből 791,4 millió forint kifizetés teljesült, 65 jóváhagyott határozattal, a tenyésztésszervezési feladatok támogatása igénybevételének részletes feltételeiről szóló 21/2008. (II. 26.) FVM rendelet, illetve a 27/2009. (III. 18.) FVM rendelet jogcímei szerint.

A támogatás célja a tenyészállat állomány genetikai minőségének fenntartása és javítása, a tenyésztésszervezési feladatok ellátásának elősegítése.

A 10/05/05 Vadgazdálkodás támogatása jogcím eredeti 180,0 millió forint kiadási és támogatási előirányzatát 148,7 millió forint kötelezettségvállalással terhelt maradvány és 0,6 millió forint bevétel növelte.

A rendelkezésre álló forrást a 170,0 millió forint zárolás valamint a vadgazdálkodási adattár feladatra átadott 10,0 millió forint csökkentette. A 2009-ben teljesített kiadás 148,9 millió forint, amely az előző évi kötelezettségek fedezetét biztosította. A támogatások kifizetésének jogszabályi alapja a vadgazdálkodáshoz kapcsolódó tevékenységek csekély összegű (de minimis) támogatásáról szóló 27/2008. (III. 12.) FVM rendelet.

A 10/05/07 „Fejlesztési típusú támogatások” jogcím 2009. évben rendelkezésre álló 870,0 millió forint eredeti előirányzatát 2,8 millió forint előző évi maradvány és 112,3 millió forint bevétel növelte.

Az előirányzatból zárolásra került 150,0 millió forint és 264,0 millió forint pedig a forráshiányos folyó kiadások és jövedelemtámogatások, valamint a központosított bevételből finanszírozott intézményi feladatok előirányzatára került átcsoportosításra. Kötelezettségvállalás az előirányzatra 2004. május 1-től, az Unióhoz történt csatlakozás időpontjától nem lehetséges. Az előirányzat támogatási céljainak egy részét az AVOP, más részét az NVT vette át. A korábbi évek kötelezettségvállalásaira 2009-ben 481,0 millió forint kifizetés történt, a következő jogcímeneken:

- Szőlő, gyümölcs telepítések támogatása 356,7 millió forint,
- Beruházási hitelek kamattámogatása 55,0 millió forint,
- Kincstár, kereskedelmi bankok, díja, végrehajtási díjak 69,3 millió forint.

A kötelezettségvállalással terhelt maradvány 63,5 millió forint. Az EU csatlakozás előtt vállalt kötelezettségek lezárására várhatóan 2011-ben kerül sor.

10/05/8 Folyó kiadások és jövedelemtámogatások jogcím nagyságrendjéből adódóan, mind a nemzeti, mind a fejezeti költségvetésben meghatározó jelentőségű. A nemzeti támogatások 98,5%-a, fejezeti kezelésű előirányzatok 31,3%-a e jogcímen teljesül.

A 2009. évi eredeti előirányzat 83.786,6 millió forint volt, amit 13,0 millió forint előző évi maradvány, és a korábbi évek támogatásaiból visszafizetett 3.918,1 millió forint bevétel, továbbá az árfolyamnyereségből átcsoportosított 33.680,0 millió forint és a fejlesztési típusú támogatás előirányzatától átvett 114,0 millió forint előirányzat egészített ki.

Az előirányzathoz 5.618,9 millió forint zárolás történt, továbbá az AMC által bonyolított marketing feladatokra 938,0 millió forint került átadásra.

A *Folyó kiadások és jövedelemtámogatások* aktuális 113.954,8 millió forint előirányzata terhére összesen 112.556,4 millió forint kiadás teljesült. A kötelezettségvállalással terhelt maradvány 1.369,6 millió forint.

A 2009. évben az alábbi támogatási konstrukciók működtek:

Uniós közvetlen támogatásokat kiegészítő nemzeti támogatások (top-up) célja a gazdálkodók esélyegyenlőségének javítása mindaddig, amíg a közvetlen támogatások nem érik el a régi uniós gazdálkodók támogatási szintjét.

2009-ben az összes top-up kifizetés 87.504,0 millió forint volt. Ebből a 2010. évi tej top-up 15.800,0 millió forint, amely 2009. évben előrehozott kifizetésként teljesült.

Az állatjóléti támogatások célja a baromfi és sertés ágazatban az uniós előírásokon túlmutató állatjóléti kötelezettségvállalás ellentételezése. A támogatási programokat a 139/2007. (XI. 28.) FVM rendelet és a 140/2007. (XI. 28.) FVM rendelet tartalmazza, melyeket az EU Bizottság notifikációs eljárás keretében hagyott jóvá. 2009. évben előrehozott kifizetésként teljesültek a 2010. évben fizetendő állatjóléti támogatásokból 5.000,0 millió forint. Az állatjóléti támogatásokra összesen 9.033,3 millió forint kiadás teljesült.

Az egyes állatbetegségek megelőzése, leküzdése támogatás célja az állatállományokat veszélyeztető egyes állatbetegségek megelőzése, felszámolása, figyelemmel kísérése, valamint egyes zoonózisok megelőzése a 148/2007. (XII. 8.) FVM rendeletben foglaltak szerint. A kifizetést az MVH határozat hozatalát követően, a Terméktanácsok teljesítik, 2009. évben összesen 899,4 millió forint kifizetés történt. Megjegyezzük, hogy 2009. évre vonatkozóan, az FVM 2008. év decemberében a baromfi ágazat részére 600,0 millió forintot, a sertés, juh, kecske, szarvasmarha ágazatok részére pedig 1500,0 millió forintot utalt, a támogatások kifizetését végző terméktanácsoknak.

Rendezett piaci kapcsolatok kialakítása érdekében nyújtott csekély összegű (de minimis) támogatásról szóló 41/2008. (XI.3.) FVM rendelet értelmében a baromfi és sertés ágazatban nyújtunk támogatást azon termelők részére, akik termeltetési szerződést kötnek az állattartókkal. A támogatás célja a rendezett piaci kapcsolatok kialakulásának elősegítése. A támogatási konstrukció az általános de minimis szabályozás keretében működik. A jogcímenre mindösszesen 128,6 millió forint kifizetés történt.

Az állati hulla elszállítási és ártalmatlanítási támogatások célja, az állattartó telepeken keletkező állati hulla ellenőrzött, biztonságos eltávolításának és ártalmatlanításának elősegítése és ezáltal az állategészségügyi biztonság növelése. A támogatásról szóló 56/2008. (IV.25.) FVM rendeletet notifikációs eljárás keretében a Bizottság jóváhagyta, az új állami

támogatási programban 2013. év végéig nyújtható támogatást. 2009. évben 1524,7 millió forint teljesítés történt.

A minőségi pontytenyésztés programban való részvétel támogatása keretében valósul meg a halászat támogatása, amelyre 2008-ban megalkotásra került a minőségi pontytenyésztési programban való részvétel csekély összegű (de minimis) támogatásáról szóló 64/2008. (V.14.) FVM rendelet. A rendelet alapján a támogatás igénylése folyamatos. A jogcímen 69,9 millió forint kifizetés történt.

Egyes növényegészségügyi vizsgálatok költségei támogatási célja a minőségi és magas biológiai értékű vetőmag és szaporítóanyag előállítása, valamint a növényi fajtafenntartás növényegészségügyi biztonságának növelése a 117/2007. (X. 10.) FVM rendeletben foglaltak szerint. A támogatási konstrukció az ún. mentesítési rendelet alapján működik. Ezen állami támogatási programban 2013. év végéig nyújtható támogatás. A jogcímen 49,3 millió forint teljesítés volt.

Egyes erdészeti közcélú feladatok csekély összegű (de minimis) támogatásáról szóló 109/2008. (VIII.27.) FVM rendelet alapján nyújtott támogatás lehetőséget ad az erdőgazdálkodók részére üzemvezetési szolgáltatás igénybevételének, az erdészeti szakirányító vállalkozások részére pedig az üzemvezetési feladatok magas szintű és kiegyensúlyozott biztosításának támogatására. A folyó kiadások és jövedelemtámogatások előirányzatból az erdészeti támogatásra 748,3 millió forint kifizetés történt.

A közösségi agrármarketing programok támogatás célja a magyar mező- és élelmiszergazdaság termékeinek bel-és külföldi piacra jutásának elősegítése, a közösségi agrármarketing speciális eszközeivel (reklámtevékenység támogatásával). A közösségi agrármarketing (beleértve a bormarketinget) támogatására szolgáló programot a Bizottság 2013. december 31-ig jóváhagyta. A közösségi agrármarketing támogatások igénybevételének szabályairól szóló 66/2008. (V.16.) FVM rendelet alapján a támogatás igénylése pályázat útján történik. 2009. évben összesen 1.150,0 millió forint kifizetés teljesült, melynek egy része előirányzat átadással került teljesítésre.

A jégeső-elhárítás támogatására szolgáló program díjtámogatás formájában működött, amelyre összesen 50,0 millió forint kifizetés történt. A támogatás jogalapját az 59/2009. (V. .) FVM rendelet biztosítja.

Az agrárfinanszírozás, mezőgazdasági hitelek kamattámogatása konstrukció célja a jelenleg fennálló mezőgazdasági hitelek kamattámogatásának és intézményi kezességvállalásának finanszírozása. A kifizetés ezen a jogcímen 5.523,6 millió forint volt.

A mezei őrszolgálat támogatása jogcím célja, a települési önkormányzat által létesített mezei őrszolgálat, valamint a hegyközség által létrehozott hegyőrség megalakulásához, fenntartási és működési költségeinek megtérítéséhez, a 64 /2009. (V. 22.) FVM-PM együttes rendelet alapján állami hozzájárulás nyújtása, amelyre összesen 557,5 millió forint kifizetés történt.

Az ipari alma-termesztés 2008. évi termőegyensúly-helyreállításának támogatásához a 128/2008. (X.1.) FVM rendelet ad felhatalmazást de minimis támogatás keretében. 2009-ben az előző évben vállalt áthúzódó determinációs kifizetésekre összesen 107,9 millió forint került felhasználásra.

A szőlő- és gyümölcsös ültetvényekben felhasznált gázolajhoz nyújtott csekély összegű (de minimis) támogatásról szóló 46/2008. (IV.17.) FVM rendelet biztosít lehetőséget a jövedéki adó visszatérítési támogatás változásából eredő ún. kieső támogatás pótlására. A rendelet alapján a támogatás igénylése folyamatos, amelyre összesen 143,5 millió forint kifizetés történt.

A cukorrépa termelők nemzeti kiegészítő támogatása a 133/2008.(X.10.) FVM rendeletben foglaltak alapján kerül kifizetésre. Ezen előirányzatot terheli a kiegészítő cukortámogatás is, így összesen 1.207,4 millió forint teljesítés történt.

A 10/05/09 Erdőtelepítés, erdőszerkezet-átalakítás, fásítás jogcím *eredeti előirányzata 270,0 millió forint*, amit 81,1 millió forint maradvány és 12,6 millió bevétel növelt, és 80,9 millió forint zárolás csökkentett.

A 2009. évi felhasználható keret 270,2 millió forint, nem volt elegendő a tárgyévi kötelezettségek kifizetéséhez. Ezért az erdészeti feladatok szabad keretéből 408,5 millió forint átcsoportosítására volt szükség. Az aktuális 691,2 millió forint felhasználására, a 103/2008. (VIII. 8.) FVM rendelettel módosított 122/2007.(X. 19.) FVM rendelet alapján kerül sor. Az elszámolások és ellenőrzések elhúzódása miatt 2009. évben a tényleges kifizetés 18,1 millió forint volt. A kötelezettségvállalással terhelt maradvány a 661,8 millió forint, amelynek kifizetésére 2010. február 15-ig került sor.

A 10/05/10 Nemzeti agrár kárenyhítés jogcím *351,8 millió forint előirányzatát 742,7 millió forint maradvány és a gazdálkodók által befizetett 2.451,2 millió forint egészítette ki. Az aktuális 3.545,7 millió forint előirányzataból a károsult mezőgazdasági termelők részére, 2009. évben 20,5 millió forint kifizetés történt, elsősorban a 2008. évről áthúzódó kötelezettségekre.*

A 2009. évi károk felmérését követően, a gazdálkodók befizetéseit költségvetési forrásból kiegészítve, 2010. évben teljesült a kárenyhítési támogatások kifizetése. Az intézkedés jogszabályi háttere a nemzeti agrárkár-enyhítési rendszerről és a kárenyhítési hozzájárulásról szóló 2008. évi CI. törvény, amely 2008. december 18-án a nemzeti agrárkár-enyhítési rendszerről szóló 2006. évi LXXXVIII. törvényt váltotta fel.

Az 10/06 Állat- és növénykártalanítás jogszabályi alapját az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI: törvény 54. és 55. §-ai biztosítják.

Ezen a jogcímen a 2009. évi költségvetés eredetileg 500 millió Ft felülről nyitott előirányzatot biztosított. Tekintettel arra, hogy az igény az adott év járványügyi helyzetétől függően alakul. A zárlati státuszú állatbetegségek és növényi károsítók felszámolására és járványos elterjedésének megelőzése céljából hozott 2009. évi hatósági intézkedések következtében ezen a fejezeti soron *a teljesített kiadás összesen 1.633,5 millió forint*, melyből a növénykártalanítás céljára 146,0 millió forintot kellett kifizetni.

A 10/07 Árfolyamkockázat és egyéb EU által nem térített kiadások *eredeti előirányzata 4.000,0 millió forint* volt, amit növelt

- a 60,9 millió kötelezettségvállalással terhelt maradvány,

- továbbá 43.991,4 millió forint árfolyamnyereség és 488,2 millió forint intervenciós kötbér, tagállami behajtás,
- a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv követeléseiből befolyt bevételből 310,9 millió forint átcsoportosítása.

Megjegyezzük, hogy az árfolyamnyereség legnagyobb tétele (35.000,0 millió forint) a 2008. december havi SAPS kifizetések EU általi megtérítése során keletkezett.

Az előirányzaton a 1001/2009. (I.13.) Kormány határozat alapján 1.041,0 millió forint zárolás történt.

Az előirányzaton fentiek szerint *rendelkezésre álló 47.721,7 millió forint felhasználása* az alábbiak szerint történt:

- árfolyamveszteség rendezése 4.361,6 millió forint,
- átcsoportosítás a *Folyó kiadások* előirányzatra 33.680,0 millió forint,
- átcsoportosítás a *Közp. bevételből fin. intézményi feladatokra* 5.804,4 millió forint,
- átcsoportosítás az Uniós programok Áfa fedezete előirányzatra 291,0 millió forint,
- EU által nem térített kiadások, díj rendezése 6,0 millió forint.

Az előirányzat maradványa 3.667,6 millió forint, mely kötelezettségvállalással terhelt és az Európai Bizottság 2009/721/EK határozata alapján a 2004-2005. évi közvetlen területalapú támogatások kifizetése utáni bírság fedezete.

A 10/11/01 Nemzeti Vidékfejlesztési Terv sor a befejezett programok miatt 2009. évben eredeti kiadási előirányzattal már nem rendelkezett. Az előző évi maradványösszeg 148,9 millió forint, kötelezettségvállalással nem terhelt volt, így elvonásra került.

A lezárult NVT programok követeléseiből esedékes bevétel 762,6 millió forint. A módosított kiadási előirányzat 911,5 millió forint. Az előirányzatról 310,9 millió forint az Árfolyamkockázat és egyéb EU által nem térített kiadások előirányzatra és 106,0 millió forint a SAPARD előirányzatra került átcsoportosításra.

A jogorvoslati eljárások miatt NVT intézkedésekre 149,6 millió forint kifizetés történt, Agrár-környezetgazdálkodás intézkedésre 143,6 millió forint Az Európai Unió környezetvédelmi, állategészségügyi, állatjóléti és élelmiszer higiéniai követelményeinek való megfelelés elősegítése intézkedésre 0,9 millió forint és a Mezőgazdasági területek erdősítése intézkedésre 5,1 millió forint.

Az 1320/2006 EK Rendelet értelmében Magyarország 2004-2006 programozási időszakban vállalt többéves kötelezettségvállalásai az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) keretében tovább élnek.

A program lezárásáról szóló ex-post jelentést, valamint a 2008. évi végrehajtási jelentést az Európai Unió Bizottsága 2009. július 13-án, illetve 2009. december 15-én elfogadta.

A program forrásaiból a Bizottság - annak lezárultáig, valamint a fenti jelentések elfogadásáig - a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően 5% forrást visszatartott, melynek visszautalása több részletben történik.

A Magyarország számára visszatérítendő 28.548.26,10 euróból 28.380.790,98 euró bizottság általi kifizetése történt meg 2009-ben, amely összeg a központi költségvetést

illette meg. A különbözet lehívása a Bizottság 2010. március 12-én kelt C(2010)1317 számú határozatában közöltek alapján várhatóan 2010. július időszakban történik meg.

A 10/11/02 Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) intézkedéseinek finanszírozása az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) történik.

Az ÚMVP 2009. évi eredeti kiadási előirányzata 148.439,3 millió forint, ennek fedezete 109.264,5 millió forint uniós bevétel és 39.174,8 millió forint nemzeti társfinanszírozás.

Az eredeti előirányzatot 17.500,1 millió forint nemzeti támogatás maradvány és 59.118,1 uniós bevétel növelte. (A 10/04/09 Egyes állatbetegségek ellenőrzése, felszámolása eredeti előirányzata 1.100,0 millió forint átcsoportosításra került az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programra, ahol a 1033/2009. (III.17.) Kormány határozat alapján zárolásra került.)

Az ÚMVP 2009. évi módosított kiadási előirányzata 223.057,5 millió forint, melyből december 31-ig kifizetett támogatások összege 184.496,6 millió forint.

Az NVT 2004-2006. évi keretének többlet kötelezettségvállalásai 2008-tól, a 1320/2006 EK Rendelet értelmében az EMVA-ból, az FVM fejezet UMVP előirányzatából finanszírozhatók. Ennek figyelembevételével, az *ÚMVP előirányzat jogcímein kifizetett támogatás 2009-ban az alábbiak szerint teljesült:*

- NVT agrár-környezetgazdálkodás	31.418,7 millió forint,
- NVT mezőgazdasági területek erdősítése	1.832,2 millió forint,
- NVT termelői csoportok támogatása	1.762,0 millió forint,
- NVT félig önellátó termelők támogatása	36,7 millió forint,
- NVT EU környezetvédelmi, állatjóléti kifizetések	219,8 millió forint
- NVT kedvezőtlen adottságú gazdálkodók tám	102,4 millió forint.
- EMVA gépek, technológiai berendezések beszerzése	19.996,2 millió forint,
- EMVA állattartó telepek korszerűsítése	66.737,8 millió forint,
- EMVA komplex tájékoztatási tevékenység	3431,4 millió forint,
- EMVA termelői csoportok működése	817,7 millió forint,
- EMVA telephelyen belül működő energiaforrás felhasználása	2,8 millió forint,
- EMVA élő lágú és fásszárú energiaültetvények	85,9 millió forint,
- EMVA gazdaság átadása	15,4 millió forint,
- EMVA szaktanácsadás támogatása	520,5 millió forint,
- EMVA mezőgazdasági termékek értéknövelése	11.681,0 millió forint,
- EMVA kertészet korszerűsítése	1.744,8 millió forint,
- EMVA kertészeti gépek, tech. berendezések besz.	5.570,0 millió forint,
- EMVA szárítók támogatása	5.415,8 millió forint,
- EMVA öntözés, meliorizáció	1.393,9 millió forint,
- EMVA fiatal mezőgazdasági termelők elindítása	1.652,4 millió forint,
- EMVA gazdálkodás kedvezőtlen adottságú területen	2.007,6 millió forint,
- EMVA mezőgazdasági területek erdősítése	1.887,8 millió forint,
- EMVA erdészeti gépbeszerzés	1.012,4 millió forint,
- EMVA NATURA 2000 köt. betartása	569,2 millió forint,

-EMVA készségek elsajátítása, helyi fejlesztési stratégiák	3267,9 millió forint,
- EMVA LEADER közösségek működtetése	2101,1 millió forint,
- EMVA vidéki gazdaság és lakosság számára nyújtott alapszolgáltatások	7.601,9 millió forint,
- <u>EMVA technikai segítségnyújtás</u>	<u>11.611,3 millió forint,</u>
<i>Kifizetett összes támogatás:</i>	<i>184.496,6 millió forint.</i>

Az ÚMVP-be átkerült korábbi NVT jogcímenek 35.378,6 millió forint kifizetés történt. Az új intézkedésekre kifizetett támogatások együttes összege 149.118,0 millió forint volt.

Az ÚMVP előirányzat 2009. évi nemzeti támogatási maradványa 14.193,7 millió forint, kötelezettségvállalással terhelt.

Az Európa Tanács 473/2009/EK rendelete alapján 2009. IV. negyedévben az uniós társfinanszírozás 10%-kal megemelésre került. 2009. IV. negyedévi kifizetésekhez az I. és III. tengely és a Technikai segítségnyújtás intézkedés esetében 25% helyett 15%, a II. és a IV. tengely esetében 20% helyett 10% nemzeti önrészt kellett biztosítani. A megemelt uniós társfinanszírozás 21.700,0 millió forint többletforrás kifizetését tett lehetővé.

2009. évben két előlegfizetési konstrukció volt:

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program egyes intézkedései esetén 2009. évben nyújtandó támogatási előleg fizetéséről szóló 91/2009. (IV.22.) Kormány rendelet alapján az ÚMVP I. tengelyes beruházásai jogcímenek 32,7 milliárd forint előleg kifizetés történt. 2009. december 31-ig az elszámolt előleg összege 7,1 milliárd forint. A támogatási előleggel a kedvezményezetteknek 2010. március 31-ig kellett elszámolniuk.

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében a LEADER Helyi Akciócsoportok részére nyújtandó működési előlegről szóló 220/2009. (X. 8.) Kormány rendelet alapján a 96 helyi akciócsoport részére 1.508,9 millió forint előleg kifizetés történt, ami a LEADER működési költségvetésük legfeljebb 20%-át jelenti. A helyi akciócsoportoknak az előleggel 2010. december 31-ig kell elszámolniuk.

A 10/11/3 Halászati Operatív Program eredeti kiadási előirányzata 1.200,0 millió forint, melynek nemzeti hozzáadott része 300,0 millió forint.

Az Európai Bizottság C(2008) 4684 sz. határozatában 2008. szeptember 8-án hagyta jóvá az Európai Halászati Alapból származó közösségi támogatással összefüggő magyarországi operatív programot, így 2008. évben még kifizetés nem történhetett. A 2008. évi 1.200,0 millió forint forrás a 2009. évi előirányzatot növelte, így a módosított előirányzat 2.400,0 millió forint.

2009. évben 52,6 millió forint kifizetés a Technikai segítségnyújtás intézkedésen történt.

2009. évben alakultak meg a HOP végrehajtó szervei. 2009 januárjában alakult meg az Irányító Hatósági Osztály, az Igazoló Hatóság, és az Ellenőrző Hatóság. Az Együttműködési megállapodás alapján szétosztásra kerültek a feladatok az MVH,

valamint a hatóságok között. Megrendezésre került az I. HOP konferencia Debrecenben, év végére elkészültek az arculati elemek.

Az *1 tengely*, tengeri halászat, a magyarországi intézkedések között nem szerepel.

A *2. tengely*, *Akvakultúra, belvízi halászat, és a halászati és akvakultúra-termékek feldolgozása és forgalmazása* esetében a benyújtott 5,3 Mrd forint összegű támogatási kérelem elbírálása megtörtént. A 2,97 Mrd forint jóváhagyott kötelezettségvállalásokra decemberben 337,0 millió forint kifizetési kérelmek benyújtása történt meg. Pénzügyi teljesítés a 2. tengelyre 2009-ben nem volt.

A *3. tengely (Közös érdekeket célzó intézkedések)* kidolgozása folyamatban van. Kötelezettségvállalás, kifizetés ezen a tengelyen nem történt.

Az előirányzat maradványa 586,8 millió forint, mely kötelezettségvállalással terhelt.

A 10/12 SAPARD intézkedések alcím, a befejezett programok miatt 2009. évben eredeti kiadási előirányzattal már nem rendelkezett. Az előző évi maradványösszeg 4,9 millió forint volt, ami nem fedezte a 2009. évben lezárult az OLAF által felfüggesztett támogatás bírósági eljárás és a jogerős ítélet alapján a Palota Borház Kft.-nek kifizetett 110,6 millió forint támogatást. Így a lezárult NVT programok követeléseiből befolyt bevételből csoportosítottunk át 106,0 millió forintot.

A SAPARD előirányzat-felhasználási keretszámlára 2009. évben a követelésekből 74,2 millió forint bevétel folyt be. Így a módosított előirányzat 185,1 millió forint, amiből 183,8 millió forint a kifizetett támogatás. Az előirányzat maradványa 0,6 millió forint, mely kötelezettségvállalással terhelt.

A 10/13 EU tagságból eredő feladatok fejezeti kezelésű előirányzat 2009. évi támogatási kerete 500,0 millió forint volt, amit 23,8 millió forint maradvány és 8,7 millió forint évközi bevétel egészített ki és 30,0 millió forint központi zárolás terhelt.

Az előirányzat főbb kiadási tételei 2009-ben a következők voltak:

- FVM külföldi kiutazások fedezetének biztosítása	200,0 millió forint,
- Rendezvények, kiadványok, konferenciák	60,8 millió forint,
- FVM és intézményei 2009. évi továbbképzései terve	45,0 millió forint,
- Erdészeti Mérő és Megfigyelő Rendszer működtetése	45,0 millió forint,
- OMKDK EU tárgyú szakmai szolgáltató tevékenysége	28,0 millió forint,
- Élelmiszerbiztonsági feladatok	25,0 millió forint.

401,7 millió forintot a minisztérium az FVM felügyelete alá tartozó intézmények részére - előirányzat módosítással - adott át EU tagsággal összefüggő feladatok elvégzésére.

Az előirányzat 2009. évben keletkezett kötelezettséggel terhelt maradványa 46,9 millió forint.

A 10/14/01 Fejezeti általános tartalék 160,0 millió forint előirányzata 100%-ban felhasználásra került (FVM intézményeknek 75,5%; más fejezeteknek 2,1%; egyéb szervezeteknek 22,4%).

V.

13. cím: Központosított bevételek

A központosított bevételek az államot illetik meg, annak előírásában és beszédésében a minisztérium által felügyelt költségvetési intézmények működnek közre, s ezért a fejezet költségvetésében ezek a bevételek elkülönítve szerepelnek.

A 2009-ben beszédett központosított bevételek jogcímei a következők: erdővédelmi és erdőgazdálkodási bírság, előző évről áthúzódott erdőfenntartási járulék, földvédelmi járulék, földvédelmi és talajvédelmi bírság, halász- és horgászjegyek díja, halászatfejlesztési hozzájárulás, halvédelmi bírság, vadászjegyek díja, hatósági eljárási díj, trófea bírálat, vadvédelmi hozzájárulás, vadazonosító és üzemterv szolgáltatás, vadvédelmi bírság.

2009-ben az összesen 3.980,0 millió forint központosított bevételi előírás 5.432,4 millió forintra teljesült, a tervteljesítés 136,5%. Ilyen módon a bevételek előírásában és beszédésében közreműködő költségvetési szervek hozzájárultak a költségvetési egyensúly javításához.

IV.

AGRÁRIGAZGATÁS, TÖRVÉNYALKOTÁS

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (a továbbiakban: FVM) feladatkörébe tartozó jogszabályok közül 2009-ben az Országgyűlés *összesen 10 törvényt* alkotott. Ezen túlmenően kihirdetésre, illetve közzétételre került *19 kormányrendelet*, valamint *181 FVM rendelet* és *2 együttes rendelet*.

A 2009. évi agrárjogalkotási tevékenységek közül az alábbiakat emeljük ki:

1. Az egyes agrártárgyú törvények módosításáról szóló 2009. évi XXVIII. törvény összesen 16 törvényt érintett, amely módosításokat főleg az Alkotmánybíróság egyes határozatai és jogharmonizációs kötelezettségek indokoltak.

Az Alkotmánybíróság 77/2008. (V. 29.) AB határozatával megállapította, hogy a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal létrehozásáról és működéséről szóló 274/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 7. §-a (2) bekezdésének második mondata alkotmányellenes, ezért azt 2008. június 30. napjával megsemmisítette. A megsemmisített rendelkezés kimondta: „A Központ közigazgatási hatósági ügyben országos illetékességgel jár el. Döntése ellen közigazgatási eljárás keretében fellebbezésnek helye nincs.” A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 2007. január 1-je és 2007. november 13-a között hatályos 100. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján közigazgatási hatósági ügyben a fellebbezést törvény vagy kormányrendelet zárhatta ki. Az Alkotmánybíróság a 90/2007. (XI. 14.) AB határozatával a Ket. 100. §-a (1) bekezdése a) pontjának „vagy kormányrendelet” szövegrésze alkotmányellenességét állapította meg és azt megsemmisítette.

Az Alkotmánybíróság a 41/2008. (IV. 17.) AB határozatával megállapította, hogy a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV.

törvény (a továbbiakban: Vtv.) 100. §-a (1) bekezdésének a) pontja alkotmányellenes, ezért azt megsemmisítette. A Vtv. 100. §-a (1) bekezdésének a) pontja a törvény végrehajtásával kapcsolatos részletes szabályok megalkotására adott felhatalmazást a miniszternek, azonban a felhatalmazás általános jellegű volt, pontosan nem jelölte ki a miniszter jogalkotási jogának terjedelmét. E felhatalmazás alapján ugyanis nem volt megállapítható, hogy a miniszter – akinek jogalkotási hatásköre az Alkotmány 37. § (3) bekezdése alapján felhatalmazáshoz kötött – a Vtv. mely konkrét rendelkezéseinek, szabályozási tárgyainak végrehajtására alkothat jogot.

A vadon élő madarak védelméről szóló, 1979. április 2-i 79/409/EGK tanácsi irányelv 5., 7. és 9. cikkének átültetése érdekében – figyelemmel a folyamatban levő, az Európai Bizottság által 2006/2136. számon indított kötelezettség-szegési eljárásra – a Vtv. módosítása volt szükséges. Szintén jogharmonizációs kötelezettség teljesítését valósította meg a Vtv. a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv 16. cikkének átültetésével.

2. *A Ket. elfogadása* és 2006-ban a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal létrehozása az erdészeti szakigazgatás jogszabályi és szervezeti kereteit jelentősen megváltoztatta. E tényezők és a magán-erdőgazdálkodásban az elmúlt 12 évben bekövetkező változások, valamint az erdőfelújítás államilag garantált finanszírozási rendszerének megszűnése együttesen szükségessé tették, hogy az erdészeti szakigazgatás szakmai tevékenységét alapvetően meghatározó 1996. évi LIV. törvény és végrehajtási rendeleteinek átfogó felülvizsgálata és újraszabályozása megtörténjen. Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Erdőtörvény) a korábbi nehézkesen működő kijelölt erdőgazdálkodói rendszer helyett új jogintézményt, az elrendelt erdőgazdálkodási tevékenységet vezetett be. Emellett, országosan egységes erdőgazdálkodói kódot vezetett be, amely megkönnyíti a nyilvántartásba vételt, egyszerűsíti a hatósági eljárásokat és jelentősen segíti a nemzeti és uniós támogatások ellenőrzését is. Mindezekon túlmenően az Erdőtörvény koncepcionális szinten átalakította a tervszerű erdőgazdálkodás szakigazgatási és engedélyezési rendszerét és szigorította az erdészeti hatósági eljárást az illegális fakitermelőkkel szemben.

3. A 2009. évi XXXIX. törvénnyel módosításra került *a szőlőtermesztésről és a borgazdálkodásról* szóló 2004. évi XVIII. törvény (a továbbiakban: Bortörvény) és a *hegyközségekről* szóló 1994. évi CII. törvény.

Az Európai Unióban 2008-ban átfogó módon vizsgálták felül a szőlészeti és borászati termékekre vonatkozó közösségi szabályozást. Ennek eredményeképpen született meg a szőlészeti és borászati termékek földrajzi árujelzőinek közösségi oltalmára a borpiac közös szervezéséről szóló, 2008. április 29-i 479/2008/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 479/2008/EK rendelet). A 479/2008/EK rendelet újraszabályozta a szőlészeti és borászati termékek közösségi földrajzi árujelzőire vonatkozó rendelkezéseket és előírta a tagállamok számára, hogy az új szabályozás tagállami alkalmazásához szükséges rendelkezéseket a borpiaci év kezdetéig léptessék hatályba, azaz 2009. augusztus 1-ig. A 479/2008/EK rendelet a borok esetében bevezetette az

eredetmegjelölés és földrajzi jelzés megkülönböztetését, a termékleírás készítésének kötelezettségét, a borra vonatkozó földrajzi árujelzők közösségi lajstromozását és az oltalom iránti kérelem elbírálásának szabályozott rendjét. A Bortörvény 2004-es hatálybalépése óta a végrehajtásával kapcsolatban összegyűlt tapasztalatok, illetve az azóta bekövetkezett változások is igényelték a technikai pontosítást és kiigazítást.

4. A *nemzeti agrárkár-enyhítési rendszerről és a kárenyhítési hozzájárulásról* szóló 2008. évi CI. törvény (a továbbiakban: agrárkár-enyhítési törvény) 2009. évi LXVII. törvénnyel való módosításának célja a mezőgazdaságot sújtó elemi károk hatásának enyhítésére létrehozott nemzeti agrárkár-enyhítési rendszer, illetve az állami segítség hatékonyabbá tétele volt annak érdekében, hogy a befizető mezőgazdasági termelők körében a fagy, belvíz és aszály okozta elemi károkon túl a kárenyhítési rendszer a jégeső okozta károkra is kiterjedjen. Figyelemmel arra, hogy a jégeső által okozott kárra üzleti biztosítás köthető, ezért a nemzeti agrárkár-enyhítés korábbi rendszere nem tette lehetővé a jégeső okozta károk enyhítését. A vonatkozó uniós jogszabályok lehetővé tették a jégeső által okozott károk bevonását az agrárkár-enyhítés rendszerébe, figyelemmel arra, hogy azt a természeti csapáshoz hasonló kedvezőtlen éghajlati jelenségek közé sorolják. A rendszerbe történő évközi bejelentkezésre nincs mód, tehát csak azok részesülhetnek kárenyhítésben, akik kötelezően vagy önkéntes alapon tagjai a rendszernek.

5. Az 1997-ben létrehozott *alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatás* speciális formákkal, kapcsolódó közteherkedvezményekkel felruházott munkaviszonynak minősült. A gyakorlatban sok esetben nem alkalmi jellegű tevékenység esetén is ezzel váltották ki az általános szabályok szerinti munkaviszonyt, illetve a fekete munkavégzés leplezésére is használták. Az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló 2009. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Eftv.) 2010. április 1-jei hatálybalépéssel szabályozza az egyszerűsített foglalkoztatást, melynek következtében az AM-könyves foglalkoztatás megszűnt. Az Eftv. rendelkezik a jogviszony létrejöttéről, az ahhoz kapcsolódó közterhekről, a bejelentési és bevallási kötelezettségről. A jogalkotó - szem előtt tartva, hogy a mezőgazdasági termelés sajátosságai miatt (időjárásnak való kitettség, szezonális) a növénytermesztési időnyomunka esetére az általánostól eltérő, egyszerűbb és rugalmasabb szabályozásra van szükség - felhatalmazást adott a Kormány számára a növénytermesztési időnyomunka részletszabályainak megalkotására.

6. A *kormányrendeleti szintű jogalkotás* közül kiemelnénk a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek, valamint a szeszes italok földrajzi árujelzőinek oltalmára irányuló eljárásról és a termékek ellenőrzéséről szóló 158/2009. (VII. 30.) Korm. rendeletet, amely a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvénynek az egyes iparjogvédelmi törvények módosításáról szóló 2009. évi XXVII. törvény szerinti módosítása alapján, az új közösségi szabályozással összhangban egyszerűsítette a mezőgazdasági termékek, az élelmiszerek és a szeszes italok földrajzi árujelzőinek közösségi oltalmára vonatkozó nemzeti eljárási szabályokat.

A borászati termékek eredetmegjelöléseinek és földrajzi jelzéseinek közösségi oltalmára irányuló eljárásról, valamint ezen termékek ellenőrzéséről szóló 178/2009. (IX. 4.) Korm. rendelet tartalmazza a borászati termékek eredetmegjelölése és földrajzi jelzésének oltalma iránti eljárás és a termékleírásnak való megfelelés-ellenőrzés részletes nemzeti szabályait. A vonatkozó törvényi szintű szabályokat a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvénynek az egyes iparjogvédelmi törvények módosításáról szóló 2009. évi XXVII. törvény szerinti módosítása, valamint a szőlőtermesztésről és a borgazdálkodásról szóló, a 2009. évi XXXIX. törvénnyel módosított 2004. évi XVIII. törvény tartalmazza.

2009. augusztus 17-én államtitkári szintű döntés született arról, hogy a telekalakítási eljárás lefolytatására a földhivatal kerül kijelölésre. Az Országgyűlés a 2009. évi LVII. törvénnyel módosította az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. LXXVIII. törvényt (a továbbiakban: Étv.). Ezzel összefüggésben a vonatkozó kormányrendeletek módosítására a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium (a továbbiakban: NFGM) átfogó jogszabály módosítási koncepciót, illetve csomagot készített, melynek részét képezte a fentiekben foglalt két eljárás ugyanazon hatóság előtt történő lefolytatása, illetve a telekalakítás engedélyezési eljárásának földhivatalokhoz történő telepítése. Erre figyelemmel a földhivatal által lefolytatott telekalakítási eljárás szabályairól a földhivatalokról, a Földmérési és Távérzékelési Intézettről, a Földrajzinév Bizottságról és az ingatlan-nyilvántartási eljárás részletes szabályairól szóló 338/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításával kellett rendelkezni.

7. *A miniszteri rendeleti szintű jogalkotás területén meghatározó feladat volt 2009-ben is az egyes agrár- és vidékfejlesztési támogatások nemzeti végrehajtásával, a közösségi jogharmonizációval, az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programmal, valamint a Halászati Operatív Programmal kapcsolatos miniszteri rendeletek megalkotása, továbbá a Ket. módosításáról szóló 2008. évi CXI. törvény hatálybalépésével összefüggő egyes agrártárgyú rendeletek módosítása.*

Budapest 2010. május 12.

Gráf József
földművelésügyi és vidékfejlesztési
miniszter